

USPOREDBA UDRUGA TEMELJEM ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Tandara, Ana

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:684158>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-19**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

**USPOREDBA UDRUGA TEMELJEM ANALIZE
FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA**

Mentor:

Prof. dr.sc. Branka Ramljak

Student:

Ana Tandara

Split, travanj, 2016.

SADRŽAJ:

1.	UVOD.....	1
	1.1. Definiranje problema istraživanja.....	1
	1.2. Ciljevi rada.....	1
	1.3. Metode rada.....	1
	1.4. Struktura rada.....	2
2.	OPIS POSLOVANJA UDRUGA.....	3
	2.1. Obilježja neprofitnih organizacija u Republici Hrvatskoj sukladno zakonodavnom okviru.....	3
	2.2. Financiranje udruga u Republici Hrvatskoj.....	4
	2.3. Opći podatci o Udruzi osoba sa cerebralnom paralizom Srce Split.....	6
	2.4. Udruga tjelesnih invalida Kaštela.....	9
	2.5. Udruga osoba s invaliditetom Sunce Makarska.....	11
3.	TEMELJNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI NEPROFITNIH ORGANIZACIJA.....	13
	3.1.Regulatorni okvir financijskog izvještavanja.....	13
	3.2. Bilanca.....	17
	3.3. Izvještaj o prihodima i rashodima.....	21
	3.4. Skraćeni izvještaj o prihodima i rashodima.....	22
	3.5. Bilješke.....	22
	3.6. Godišnji financijski izvještaj o primicima i i zdacima.....	22
4.	POSTUPCI I TEHNIKE ANALIZE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA UDRUGA	23
	4.1.Horizontalna analiza.....	24
	4.2. Vertikalna analiza.....	31
	4.3. Usporedba udruga kroz analizu financijskih izvještaja.....	36
	4.4. Analiza pokazatelja udruga.....	38

5. ZAKLJUČAK.....	40
LITERATURA.....	42
POPIS SLIKA I TABLICA.....	44
SAŽETAK.....	45
SUMMARY.....	46

1. UVOD

1.1. Definiranje problema istraživanja

Potreba za analizom financijskih izvještaja udruga javlja se povećanjem ozbiljnosti poslovanja pojedine udruge i uočenom potrebom za većom transparentnosti poslovanja. U posljednje dvije godine dogodio se značajan pomak u obliku donošenja potrebnih zakonskih regulativa kako bi se poslovanje udruga u Republici Hrvatskoj podignuo na višu razinu, i doprinio boljoj percepciji društva o radu udruga. Analiza financijskih izvještaja potrebna je internim i eksternim analitičarima. Ona daje odgovore na pitanja u vezi procjene trenutne financijske situacije, planiranja poslovanja, odabira potencijalnog partnera, procjene o proširenju ili smanjenju djelatnosti i usporedba sa sličnim organizacijama.

1.2. Ciljevi rada

Cilj ovog istraživanja je definiranje i usporedba rezultata poslovanja kroz analizu financijskih izvještaja tri udruge, kroz tri uzastopna vremenska razdoblja. Usporedba financijske uspješnosti i stabilnosti udruga, te dobivanje informacija relevantnih za procjenu eventualnih budućih partnerstva kroz EU ili domaće projekte.

1.3. Metode rada

U radu će se provoditi istraživanje na temelju sekundarnih podataka (financijskih izvješća udruga), induktivna metoda (kojom se na temelju činjenica dolazi do zaključka o općem sudu), komparativna analiza (kojom se uspoređuju sličnosti, zajednička obilježja ali i različitosti među dvama događajima, pojavama ili objektima), metoda deskripcije (kojom se opisuje tijek događaja i odgovara na pitanja kako i zašto) i matematičke metode kojima se želi doći do ostvarivanja ciljeva rada.

1.4. Struktura rada

Rad se sastoji od pet povezanih cjelina. Nakon uvodnog dijela, druga cjelina se odnosi na regulatorne okvire poslovanja udruga. Detaljno je obrađen najnoviji zakonodavni okvir, te postupci financiranja udruga. Ova cjelina obuhvaća i opće podatke o tri udruge, čiji financijskih izvještaji će se uspoređivati. Treća cjelina se bavi temeljnim financijskim izvještajima udruga koji su predmet ovog istraživanja. Kroz četvrtu cjelinu će se povoditi postupci i tehnike analize financijskih izvještaja Udruge osoba sa cerebralnom paralizom Srce Split, Udruge tjelesnih invalida Kaštela i Udruge osoba s invaliditetom Sunce Makarska. To su tri udruge koje djeluju na području iste županije i obavljaju iste djelatnosti. Peta cjelina predstavlja kratak osvrt na cjelokupan rad, provedeno istraživanje i dobivene rezultate. Prikazana su zaključna razmatranja dobivenih rezultata analize.

2. OPIS POSLOVANJA UDRUGA

Kako bi se što kvalitetnije obradila tema potrebno je na početku detaljnije opisati udruge koje su predmet analize, da bi se dobio uvid u njihovo poslovanje i provela odgovarajuća usporedba na svim razinama poslovanja. Analiza financijskih izvještaja bez detaljnijeg opisa poslovanja predstavlja nepotpunu sliku, odnosno financijski dio poslovanja koji ne daje objašnjenje o stanju na tržištu rada, kapacitete organizacije, pristup EU fondovima i drugim bespovratnim sredstvima, te osnovno pitanje zašto je neka udruga uopće osnovana. Udruga osoba sa cerebralnom paralizom Srce Split, Udruga tjelesnih invalida Kaštela i Udruga osoba s invaliditetom Sunce iz Makarske su primjeri udruga osoba s invaliditetom u Splitsko-dalmatinskom županiji.

2.1. Obilježja neprofitnih organizacija u Republici Hrvatskoj sukladno zakonodavnom okviru

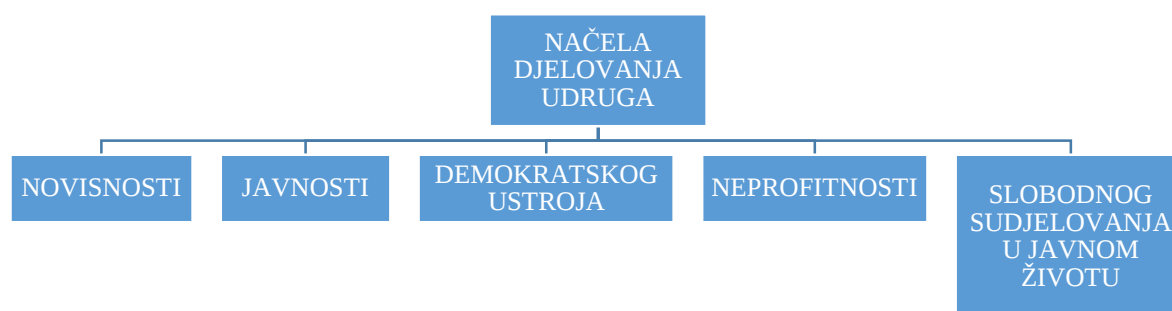
Pojam neprofitnih organizacija je širi u odnosu na udruge. Neprofitne organizacije mogu biti državne i nedržavne. Državne neprofitne institucije su pravne osobe, proračunski korisnici, (škole, vrtići, gradovi, općine, županije...) koji se financiraju iz proračuna, te su obveznici primjene računovodstvenog sustava proračuna. Nedržavne neprofitne institucije su udruge, političke organizacije i stranke, sportski klubovi, kulturno umjetnička društva, strukovne udruge, vjerske zajednice, humanitarne organizacije koje su obveznici primjene računovodstvenog sustava neprofitnih organizacija.

Temeljna karakteristika neprofitnih organizacija je ostvarenje šire koristi, javnog interesa, a ne stjecanje profita. Svako poduzeće je osnovano radi ostvarenja financijske dobiti, dok su udruge osnovane radi ostvarenja različitih društvenih koristi. Sve neprofitne organizacije imaju obvezu prijaviti se u Registar neprofitnih organizacija pri Ministarstvu financija. Ovaj Registar čini javni popis neprofitnih organizacija u elektroničkom obliku, te su na njemu dostupna sva izvješća o financijskom poslovanju udruga s propisanom dokumentacijom. Na kraju 2014. godine u ovom registru je bilo registrirano 25.670 neprofitnih organizacija. Da bi imale pravnu osobnost udruge se moraju registrirati u Registar udruga pri Ministarstvu uprave. Na kraju 2014. godine u ovom registru je bilo registrirano 52.450 udruga¹.

¹Ured za udruge, http://udruge.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/letak_udruge_RH_HR.pdf [22.3.2016.]

Prema Zakonu o udrugama (2014.), udruga je svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih, odnosno pravnih osoba koje se radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za zaštitu ljudskih prava i sloboda, zaštitu okoliša i prirode i održivi razvoj, te za humanitarna, socijalna, kulturna, odgojno-obrazovana, znanstvena, sportska, zdravstvena, tehnička, informacijska, strukovna ili druga uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom, a bez namjere stjecanja dobiti ili drugih gospodarski procjenjivih koristi, podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje tog oblika udruživanja.

Osim pružanja socijalnih i javnih usluga od općeg interesa, udruge svoje ciljeve ostvaruju kroz zagovaračke aktivnosti, oblikovanje javnih politika sudjelovanjem u donošenju i provedbi pojedinih zakona, nacionalnih programa ili strategija, pružanje savjetodavnih usluga korisnicima.

Slika 1: Načela djelovanja udruga

Izvor: Narodne novine, (2014): Zakon o udrugama, broj 74., čl. 6.-10.

Osnovna obilježja udruga:

- osnivaju je najmanje 3 osnivača
- čine je članovi koji predstavljaju skupštinu
- skupština je najviše tijelo udruge
- statut udruge je temeljni opći akti
- osoba ovlaštena za zastupanje odgovara za zakonit rad udruge
- za svoje obveze odgovara svojom cjelokupnom imovinom.

2.2 Financiranje udruga u Republici Hrvatskoj

Udruge teže ostvarenju ciljeva utvrđenih statutom koji se financiraju prihodima iz članarina, dobrovoljnim priložima fizičkih i pravnih osoba, donacija i darova, obavljanjem prihodovnih djelatnosti i prihodima od imovine. Programi i projekti od interesa za opće dobro u Republici

Hrvatskoj koje provode udruge mogu se financirati iz državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, fondova Europske unije i drugih javnih izvora. Način financiranja uređen je Uredbom o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine 26/2015). Ova Uredba uvelike pomaže donatorima u načinu sastavljanja natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava i dovodi postupak dodjele donacija na višu, profesionalniju razinu, uz načelo jednakosti za sve prijavitelje. Postoji često pitanje koje se javlja u krugovima civilnog sektora, zašto je potrebno neke udruge financirati iz javnih izvora? Odgovor je zato što udruge pružaju usluge koje država ili lokalna zajednica nisu uopće pružale ili razvijale u skladu s društvenim napretkom. Najčešće uz manje troškove, jednaku kvalitetu, uključivanje volontera i/ili zapošljavanje stručnjaka te doprinos razvoju društvenog kapitala udruge danas pružaju razne usluge građanima Republike Hrvatske. Sredstva iz javnih izvora udruga može dobiti prijavom na javne pozive i natječaje za financiranje programa i projekata od interesa za opće dobro iz državnog ili lokalnih proračuna ili fondova Europske unije, prijavom na javne pozive i natječaje za institucionalnu podršku radu udruga, kao i obavljanjem djelatnosti koje su posebnim zakonima definirane kao javne potrebe u određenom području (sportu, kulturi, tehničkoj kulturi, humanitarnom djelovanju i sl.).²

Udruga može raspolagati svojom imovinom samo za ostvarenje ciljeva i obavljanje djelatnosti određenih statutom udruge u skladu sa zakonom.

Neprofitne organizacije ne smiju ostvarivati prihode radi stjecanja dobiti, već prihode koje ostvare mogu utrošiti isključivo za obavljanje i unaprjeđenje djelatnosti za koju su registrirane. Tržišna djelatnost neprofitnih organizacija sastoji se od neredovitih i pojedinačnih prodaja dobara i usluga. U takvim slučajevima neprofitna organizacija nije obveznik poreza na dobit. Novi Zakon o udrugama osigurao je slobodu pojedinim udrugama da dio poslovanja prijave poreznoj upravi kao gospodarsku djelatnost te za to plaćaju porez na dobit. Najznačajnija stavka pri obavljanju gospodarske djelatnosti je učestalo izdavanje računa za prodaju roba ili usluga što samo po sebi povlači konkurentnost na tržištu pa tako i primjenu odgovarajućeg zakona, ovisno koja gospodarska djelatnost se obavlja.

Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (2015) odnosi se na cjelokupnu djelatnost neprofitne organizacije uključujući i gospodarsku djelatnost. Sukladno ovom Pravilniku svaka neprofitna organizacija koja vodi dvojno knjigovodstvo obvezna je provoditi samoprocjenu učinkovitosti

²Ured za udruge, http://udruge.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/letak_udruge_RH_HR.pdf [22.3.2016.]

i djelotvornosti funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola popunjavanjem Upitnika o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrola. Nefitne organizacije koje su obveznice primjene ovog Pravilnika obvezna je izrađivati financijski plan za provedbu godišnjeg programa rada. Financijski plan se sastoji od plana prihoda i rashoda, plana zaduživanja i otplata te obrazloženja financijskog plana³.

2.3. Opći podatci o Udruzi osoba sa cerebralnom paralizom Srce Split

Udruga osoba sa cerebralnom paralizom Srce Split je neprofitna organizacija osnovana 1995. godine. U svom radu Udruga obuhvaća sva područja života osoba s invaliditetom: obitelj, zdravlje, obrazovanje, sport i rekreaciju, mobilnost i pristupačnost, te učinkovito informiranje. Udruga ima šezdeset šest članova, mladih osoba s invaliditetom u dobi od 17 do 35 godine i njihovih roditelja. Članovi Udruge teško su pokretni ili nepokretni, trebaju pratnju druge osobe za obavljanje osnovnih životnih funkcija, te imaju osnovnu dijagnozu i pridružene smetnje (komorbiditet). Najčešće dijagnoze su: cerebralna paraliza, mentalna retardacija, poremećaj vida i sluha, deformacija lokomotornog sistema, pervazivni razvojni poremećaj (autizam).

Misija Udruge obuhvaća unapređivanje cjelokupnog procesa uključivanja osoba s invaliditetom u zajednicu, dok je vizija udruge izgradnja društva tolerancije u kojem nema socijalno isključenih građana⁴. Ciljevi koje nastoji postići kroz djelovanje su unaprjeđenje kvalitete života svojih članova i njihovih obitelji, omogućavanje što neovisnijeg života osoba s invaliditetom, uključivanje članova u život zajednice, kroz razvijanje svojih sposobnosti i podizanjem osobnih snaga. Osigurava i promiče prava i samozastupanje osoba s invaliditetom. Bori se neprekidno i sveobuhvatno za socijalnu odgovornost prema osobama s invaliditetom U ostvarivanju ciljeva za koje se zalaže. Udruga se u svom svakodnevnom radu oslanja na temeljne dokumente: Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom, Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2007. do 2015. godine.

Vrijednosti kojima Udruga teži:

- dostojanstvo i autonomija, uključujući slobodu izbora i neovisnost osoba s invaliditetom;
- puno i učinkovito sudjelovanje i uključivanje osoba s invaliditetom u društvo;
- jednake mogućnosti za svih;

³Narodne novine, (2015): Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija, broj 119. čl. 2.-3. i 12.

⁴Udruga Srce Split, <http://www.srce-cp-split.hr/o-nama/misija-i-vizija-udruge-srce/> [17.3.2016.]

- prostorna pristupačnost;
- poštivanje razlika i prihvaćanje invaliditeta kao dijela ljudske različitosti;
- poštivanje Etičkog kodeksa Udruge Srce Split,
- nediskriminacija i nenasilje,
- timski rad,
- promicanje volonterstva.

Svim članovima su kao korisnicima na raspolaganju terapijske radionice koje se provode u prostorijama udruge: glazbena, radnookupacijska, psihološka podrška, kreativna vježbaonica, klub mladih, te sportske aktivnosti kao što su kuglanje i terapijsko jahanje. Osim radionica u Udruzi se provodi i usluga osobnog asistenta kroz program Ministarstva socijalne politike i mladih. Ovim programom, Udruga zapošljava sedam osobnih asistenata za sedam članova s najtežim stupnjem invaliditeta. Ove godine su proširili broj osobnih asistenata, na četiri, jer su dobili sredstva kao partneri na europskom projektu. Iz glazbene radionice je proizašao niz projekata kojima su društvenoj zajednici, članovi Udruge pokazali koliko i što sve mogu osobe s invaliditetom. To su u počecima bili koncerti i predstave za roditelje i prijatelje Udruge, da bi kroz kontinuirani desetogodišnji rad prerasli u scenske nastupe ravnopravne ostalim kulturnim događajima u gradu Splitu, za koje se traži karta više. Među mnogobrojnim samostalnim nastupima Udruge vrijedno je istaknuti prvi koncert u velikom amfiteatru Kongresno ugostiteljskom centru Poljud, kojima je Udruga proslavila petnaest godina rada, zatim koncert Vridilo se roditi, u maloj sportskoj dvorani na Gričama. Istaknut ćemo osamnaest izvedbi mjuzikla Srce na sceni koji je izveden u Splitu, Šibeniku i Zagrebu gdje je nagrađen Zlatnom Žar pticom, festivala Naj naj, bio je i dio programa 61. splitskog ljeta, na Peristilu. U prosincu 2015. su izveli koncert „Ča smo na ovom svitu“ u Hrvatskom narodnom kazalištu Split u pratnji najboljeg europskog mandolinskog orkestra „GMD Sanctus Domnio“ iz Splita. Tijekom svog djelovanja Udruga je snimila dokumentarni film o svojim članovima „Od srca“, a u manjoj nakladi je objavila i dva glazbena CD-a, odradila fotosession „Srce na platnu“ i „Rock srce“, čije fotografije su bile izložene u Fotoklubu Split. U ovih dvadeset godina djelovanja Udruga je ostvarila na desetine manjih koncerata, uspješnih izložbi svoj radova, humanitarnih akcija, izborila se za donacije, animirala volontere istupala u medijima kako bi govorila o svojim problemima i potrebama. Udruga ostvaruje mnogobrojne suradnje te tako sustavno stvara pozitivnu predodžbu u javnosti o osobama s invaliditetom.

Udruga potiče i razvoj volonterstva, kao jedno od temeljnih vrijednosti civilnog društva. Kroz volonterski program prošlo je mnogo mladih ljudi kojima su u radu s članovima udruge usađene društvene vrijednosti: odgovornost, odanost, predan rad, strpljivost, upornost, tolerancija i prihvaćanje različitog. Kvaliteta volonterskog programa Udruge je prepoznata pa im je 2014. godine dodijeljena nagrada za promociju i razvoj volonterstva na području Splitsko-dalmatinske županije „Vinka Luković“.

Strateški pravci kojima Udruga želi ići u razdoblju od 2016. do 2018. obuhvaćaju: jačanje kapaciteta udruge, unaprjeđenje osamostaljivanja i integraciju osoba s cerebralnom paralizom i srodni dijagnozama u lokalnu i širu zajednicu, unaprjeđenje kvalitete života na osobnoj i obiteljskoj razini za osobe s invaliditetom i osiguranje prepoznatljivosti i vidljivosti djelovanja organizacije u zajednici u svrhu senzibiliziranja javnosti za probleme i potrebe osoba s invaliditetom.

Potencijalni izvori financiranja:

- Fondovi EU;
- Ministarstvo socijalne politike i mladih;
- Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva;
- Grad Split;
- Županija Splitsko-dalmatinska;
- HZZ- javni radovi
- Donacije ostalih pravne i fizičke osobe;
- Prodaja vlastitih roba i usluga;
- Članarine.

Gore navedenim izvorima financiranja se financiraju program i projekti udruge koji obuhvaćaju režijske troškove, troškove plaće tajnika i financijskog administratora, sedam osobnih asistenata, naknade vanjskim suradnicima za vođenje terapijskih radionica, troškovi prijevoza do jahališta i usluge terapijskog jahanja, troškovi organizacije predstava i nastupa i ostali troškovi koji ulaze u poslovanje udruge.⁵ Većina projekata se provodi uz podršku velikog broja volontera.

⁵Udruga Srce Split:<http://www.srce-cp-split.hr/wp-content/uploads/2016/03/Sadr%C5%BEaj-godi%C5%A1njeg-izvje%C5%A1%C4%87a-2015-za-godinu.pdf> [21.3.2016.]

Udruga osoba sa cerebralnom paralizom Srce Split donijela je niz pravilnika kojima su uređeni odnosi unutar Udruge: Statut, Etički kodeks za osobnog asistenta i korisnika usluga, Etički kodeks volontera, Pravilnik o volontiranju, Kućna pravila, Sigurnost i zaštita zdravlja korisnika u udruzi, Pravilnik provedbe projekta terapijskog jahanja, Odobrenje članova udruge za korištenje foto i video materijala u medijima.

2.4. Udruga tjelesnih invalida Kaštela

Udruga tjelesnih invalida Kaštela je nevladina, nestranačka, neprofitna, socijalna udruga koja djeluje u skladu sa Zakonom o udrugama. Osnovi ciljevi Udruge su: promicanje humanitarnih, zdravstvenih, odgojnih, kulturnih, socijalnih, informacijskih i drugih interesa za osobe s invaliditetom. Udruga djeluje na području grada Kaštela od 1994. godine kako bi osobama s invaliditetom osigurala podršku u osiguravanju njihovih prava, zadovoljavanju dijela potreba, djeluje na stvaranju preduvjeta za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom i unaprjeđivanju kvalitete življenja osoba s invaliditetom provođenjem brojnih aktivnosti u okviru projekata i programa. Udruga djeluje u prostoru od 70 m² koji joj osigurava grad Kaštela, bez plaćanja najma i režija, a trenutno broji sto tri člana i dosada je uspješno provela četrdeset četiri projekta/programa. Suradnici i partneri na projektima/programima su predstavnici lokalne uprave, Centar za socijalnu skrb- Ispostava Kaštela, HZZ-Kaštela, druge srodne udruge. Udruga je članica SOIH-a, SDDH i HSUTI-a, Paraolimpijskog odbora i Specijalne olimpijade Hrvatske. Okuplja osobe sa invaliditetom raznih dijagnoza, kao što su: distrofija mišića i sve neuromuskularne bolesti, dječja i cerebralna paraliza, multipla skleroza, paraplegija, diplegija, amputacije i druga tjelesna oštećenja.⁶U Udruzi je trenutno zaposleno osamnaest osoba, voditelj projektnih aktivnosti i financija, pravnik, administrator, dva radna terapeuta, šesnaest osobnih asistenata, tri pomoćnika u nastavi, voditelj Kluba mladih.

Područje djelovanja Udruge su⁷:

- uključivanje osoba s invaliditetom u lokalnu i širu zajednicu kroz suradnju s medijima, osiguravanje pristupačnosti osobama s invaliditetom, aktivno sudjelovati u društvenom životu zajednice obilježavanjem blagdana,

⁶UTI Kaštela <http://www.uti-kastela.hr/infomacije/> [22.2.2016.]

⁷UTI Kaštela <http://www.uti-kastela.hr/infomacije/cilj-i-vizija-udruge/> [23.2.2016.]

- rad sa članovima kroz organiziranje druženja u prostorijama udruge (poludnevni boravak), sportske i kulturne sadržaje, nastavak provođenja programa osobni asistent, savjetovalište i pružanje pravne pomoći, korištenje igraonice za djecu s teškoćama u razvoju.

Vizija udruge je stvaranje sustava u kojem će osobe sa invaliditetom kao subjekti u izjednačenim uvjetima i mogućnostima biti tretirane tako da se i u radu i socijalnoj skrbi uvažavaju njihove potrebe i poštuju njihovo dostojanstvo. Misija je aktivno sudjelovanje u društvenoj skrbi i okupljanje osoba s invaliditetom radi promicanja zaštite zajedničkih zdravstvenih, socijalnih, humanitarnih i drugih interesa, te ispunjavanje punog i ravnopravnog uživanja ljudskih prava i očuvanje dostojanstva osoba s invaliditetom.

Potencijalni izvori financiranja:

- Ministarstvo socijalne politike i mladih
- Grad Kaštela
- Nacionalna zaklada (financiranje hladnog pogona Udruge)
- Županija Splitsko-Dalmatinska
- IPA, IV komponenta.

Djelatnosti Udruge tjelesnih invalida Kaštela su:

- Okupljanje, informiranje i socijalizacija osoba s invaliditetom
- Planiranje i provedba projekata i programa
- Rad na senzibiliziranju javnosti prema osobama s invaliditetom.

Za svoje članove Udruga organizira različite aktivnosti kao što su: organiziranje edukacija, okruglih stolova, tribina, pravna pomoć, psihološke radionice, kreativne aktivnosti kroz radionice i izložbe, sportske aktivnosti (plivanje i kuglanje), logopedске radionice, dramske aktivnosti, igraonica djece s teškoćama u razvoju, informatičku izobrazbu i pomoć u svakodnevnom življenju kroz uslugu osobnog asistenta.

2.5. Udruga osoba s invaliditetom Sunce Makarska

Udruga osoba s invaliditetom „Sunce“ je nestranačka, dragovoljna i neprofitabilna udruga. Osnovana je na principu dragovoljnosti i solidarnosti radi unapređivanja, rehabilitacije, poboljšanja kvalitete življenja. U njoj se udružuju osobe s invaliditetom, djeca i mladi s teškoćama u razvoju i njihovi roditelji, skrbnici ili zakonski zastupnici. Djeluju na području grada Makarska, općinama Makarskog primorja i u cijeloj Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Udruga je član Saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, Hrvatskog saveza udruga za cerebralnu paralizu i Mreže udruga osoba s invaliditetom Dalmacije, kao i Lokalne akcijske grupe Adrion. Udruga trenutno koristi unajmljen prostor koji je opremljen za uredsko poslovanje i provedbu aktivnosti, dva automobila angažirana u pružanju usluga korisnika, zemljištem za moguću izgradnju novih prostora za rad djece. Udruga ima ugovorene višegodišnje programe, partnerstva u provedbi EU projekata, osiguranu institucionalnu potporu za rad, aktivne procese za lokalno prikupljanje sredstava, potporu medijskih kuća, lokalne samouprave, gospodarstva i prepoznatost u javnosti. Dobitnica nagrada i priznanja među ostalima i za razvoj volonterstva. Prepoznata je kao ozbiljan partner te je sklopila sporazume o suradnji s više jedinica lokalne samouprave, ustanova i udruga.⁸ Dobitnica je Nagrade Grada Makarska, 1998. godine, za svoj rad na poboljšanju uvjeta života djece s poteškoćama u razvoju.

Osnovni ciljevi Udruge Sunce su:

- okupljanje i udruživanje djece s poteškoćama u razvoju, osoba s invaliditetom, njihovih roditelja, rođaka, prijatelja, staratelja, stručnih suradnika, te sviju zainteresiranih za rad, pomoć i podršku djeci s poteškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom,
- njegovanje i razvijanje solidarnosti, zajedništva, humanosti i prijateljstva među članovima,
- borba protiv socijalne isključenosti i siromaštva društveno ranjivih skupina,
- proširenje opsega i kvalitete socijalnih usluga radi poboljšanja socijalne uključenosti osoba s invaliditetom, djece i mladih s poteškoćama u razvoju,
- rano otkrivanje i podrška obiteljima s djecom s poteškoćama u razvoju
- unapređivanje odgojno-obrazovnog procesa djece osoba s invaliditetom,
- unapređenje rehabilitacije djece, mladih s poteškoćama u razvoju i OSI

⁸Udruga Sunce:<http://sunce-udruga.hr/wp-content/uploads/2016/03/Strate%C5%A1ki-plan-Sunce.pdf>
[29.2.2016.]

- unapređenje svih društvenih aktivnosti osoba s invaliditetom, djece s teškoćama u razvoju, i to na području rekreacije, odmora, kulturnog-zabavnog i sportskog života,
- unapređenje profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom,
- unaprjeđenje zakonodavnog, institucionalnog, financijskog i strateškog okvira u korist osoba s invaliditetom i djece s poteškoćama u razvoju,
- promicanje i zaštita ljudskim prava i prava na samozastupanje osoba s invaliditetom,
- poticanje volontiranja s osobama koje imaju poteškoće u zajednici,
- suradnja s domaćim i međunarodnim srodnim udrugama i institucijama.

Statutom definirana područja djelatnosti su: socijalna pomoć i podrška, socijalne usluge, promicanje društvene solidarnosti, obrazovanje za aktivno građanstvo, zaštita prava osoba s invaliditetom, razvoj civilnog društva, razvoj lokalne zajednice, socijalno poduzetništvo, smanjenje siromaštva, izvaninstitucionalni odgoj i obrazovanje, potpora obrazovanju djece i mladih s posebnim potrebama, organiziranje sportsko rekreacijskih natjecanja i sportsko rekreativnih edukacijskih projekata i programa, kreiranje novih i inovativnih oblika i sadržaja rada s osobama s invaliditetom, izdavanje znanstvenih i stručnih publikacija, međunarodna suradnja, aktivnosti vezane uz razvoj socijalnih usluga u ruralnim područjima, volonterstvo.

Vizija Udruge Sunce je aktivno i ravnopravno sudjelovanje i uključivanje osoba s invaliditetom, djece i mladih s poteškoćama u razvoju u svakodnevni život zajednice. Misija Udruge je osigurati jednake mogućnosti osobama s invaliditetom, djeci i mladima s poteškoćama u razvoju putem zagovaranja njihovih prava, senzibilizacijom javnosti, zastupanjem, edukacijom i informiranjem, te pružanjem odgovarajućih socijalnih usluga koje su potrebne u zajednici.

Usluge koje Udruga pruža su: osobni asistent, asistent u nastavi, pravno savjetovalište, mobilni tim, fizikalna terapija, logopedska radionica, kreativne radionice, prehrana u školama, sportske vježbe, prijevoz osoba s invaliditetom, škola plivanja, zagovaračke aktivnosti i aktivizam.

Strateški pravci kojima Udruga želi ići u razdoblju od 2016. do 2020. su održivost, dugoročnost i kvaliteta rezultata rada Udruge i doprinos kvaliteti života korisnika u lokalnoj zajednici.

Vrijednosti i principi djelovanja su jednaki za sve tri udruge.

3. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI NEPROFITNIH ORGANIZACIJA

Financijski izvještaji trebaju fer i istinito prezentirati financijski položaj i financijsku uspješnost neprofitnih organizacija koje ih sastavljaju. Podatci iz financijskih izvještaja su priprema i podloga za donošenje odluka i upravljanje.

Korisnici temeljnih financijskih izvještaja mogu biti vanjski ili unutarnji. Vanjski korisnici su donatori, investitori, kreditori, kupci, dobavljači, javnost, država i njeni organi. Koriste informacije ovisno o interesima korisnika. Donatori koriste računovodstvene informacije kako bi utvrdili jesu li novci utrošeni namjenski, u skladu s odobrenim proračunom iz ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Investitori koriste računovodstvene informacije da bi analizirali isplativost ulaganja. Vjerovnici žele znati stupanj zaduženosti i novčane tokove. Državu zanima uredno podmirenje poreza. Unutarnji korisnici su članovi udruge-skupština, ostala tijela udruge, zaposlenici, volonteri. Oni koriste računovodstvene informacije kako bi stekli dojam o poslovanju udruge, napravili internu financijsku analizu.

3.1. Regulatorni okvir financijskog izvještavanja

Financijsko izvještavanje udruga regulirano je zakonima, načelima te standardima računovodstvene profesije. Računovodstvena regulativa označava pravila, propise, uredbe, načela i standarde za vođenje poslovnih knjiga, sastavljanje financijskih izvještaja, vrednovanje ili propisivanje računovodstva. Od 1.1. 2015. godine, na snazi je Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Njime su uređene⁹: opće odredbe, sustav financijskog poslovanja, računovodstvo, popis imovine i obveza, način iskazivanja imovine, obveza i vlastitih izvora te priznavanje prihoda, rashoda, primitaka i izdataka, financijsko izvještavanje, registar neprofitnih organizacija, javna objava godišnjih financijskih izvještaja, nadzor, prekršajne odredbe, te prijelazne i završne odredbe.

Udruge koje su predmet istraživanja podliježu odredbama ovog Zakona.

Zakon uređuje načela sustava financijskog poslovanja. Poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu jednostavnosti i transparentnosti što znači obvezu osiguranja javnosti u područjima primjene ovog Zakona

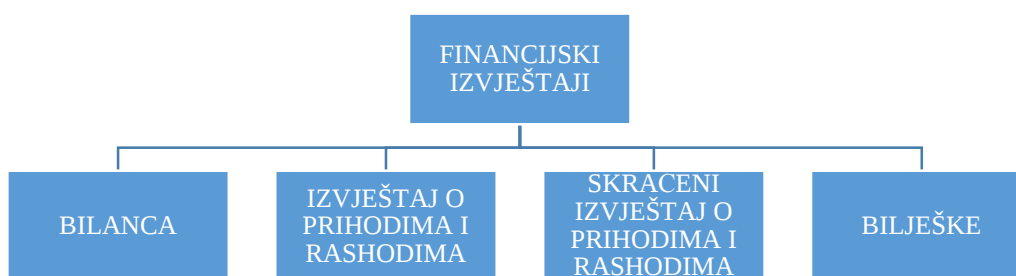
⁹Narodne novine, (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, broj 121.str. 1

koja se odnose na financijsko izvještavanje. Računovodstvo propisano ovim Zakonom temelji se na računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija. Informacija u financijskom izvještaju je pouzdana kad u njoj nema značajne pogreške i pristranosti, odnosno kad vjerno odražava ono što predstavlja. Načelo pojedinačnog iskazivanja pozicija znači osiguravanje prikazivanja podataka pojedinačno po vrstama prihoda, rashoda, kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Financijska izvješća i druga izvješća sadrže poslovne informacije koje omogućuju upravljanje i kontrolu poslovanja neprofitne organizacije. Informacije moraju biti odgovarajuće, ažurne i točne i dostupne radi učinkovite komunikacije na svim razinama neprofitne organizacije, izgradnje prikladnog upravljačkog sustava informacija, s točno određenom ulogom svakog zaposlenika uključenog u financijskog upravljanje i kontrole te dokumentiranja svih procesa i transakcija.

Zakonski zastupnik je odgovoran za ustroj, zakonito poslovanje i vođenje računovodstvenih poslova, on potpisuje financijske izvještaje i odgovoran je za njihovu vjerodostojnost i predaju. Osoba koja rukovodi službom računovodstva, odnosno osoba koja vodi računovodstvene poslova neprofitne organizacije, odgovorna je za sastavljanje financijskih izvještaja. Sve poslovne knjige, knjigovodstvene isprave i financijski Izvještaji vode se i sastavljaju na hrvatskom jeziku i izražavaju u kunama.

Neprofitna organizacija dužna je sastavljati financijske izvještaje koji moraju pružati objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije.

Slika 2: Financijski izvještaji

Izvor: Narodne novine, (2015): Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija, broj 3., čl. 6 i 9.

Neprofitna organizacija vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije osim u slučaju kada zakonski zastupnik donese Odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva i primjeni novčanog računovodstvenog načela. Ova Odluka se donosi u slučajevima kada je vrijednost imovine na

kraju svake od prethodne tri godine uzastopno manja od 230.000,00 kuna i godišnji prihod organizacije u svakoj od prethodne tri godine uzastopno manji od 230.000,00 kn godišnje.

Financijski izvještaji¹⁰ neprofitne organizacije koja vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva su izvještaji o stanju i strukturi, te promjenama vrijednosti i obujmu imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda. Oni se sastavljaju za razdoblja u tijeku poslovne godine i za poslovnu godinu. Financijski izvještaji za razdoblja u tijeku poslovne godine čuvaju se do predaje financijskih izvještaja za isto razdoblje sljedeće godine, a godišnji financijski izvještaji čuvaju se trajno i u izvorniku. Postoji obveza dostavljanja izvještaja Ministarstvu financija.

Financijski izvještaji neprofitne organizacije koja vodi jednostavno knjigovodstvo su godišnji financijski izvještaji o primicima i izdacima.

Financijski izvještaji neprofitnih organizacija podliježu reviziji¹¹, sukladno revizijskim propisima.

Neprofitne organizacije imaju obvezu upisati se u Registar neprofitnih organizacija. On predstavlja središnji izvor podataka o neprofitnoj organizaciji potrebnih za utvrđivanje i praćenje obveze sastavljanja i podnošenja financijskih izvještaja, utvrđivanja financijskog položaja i poslovanja te namjenskog trošenja sredstava proračuna. Registar neprofitnih organizacija vodi Ministarstvo financija, u elektroničkom obliku. Godišnji financijski izvještaji neprofitne organizacije se javno objavljuju putem Registra neprofitnih organizacija.

Ministarstvo financija obavlja nadzor financijskog poslovanja, računovodstvenih poslova i predaje financijskih izvještaja neprofitne organizacije. Financijski nadzor između ostalog obuhvaća i analizu financijskih izvještaja. Financijski nadzor obavljaju inspektori financijskog nadzora pri Ministarstvu financija.

Sukladno Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (2014) postoje određene prekršajne odredbe koje se tiču temeljnih financijskih izvještaja. Novčanim kaznama u iznosu od 1.000,00 kuna do 200.000,00 kuna kazniti će se za prekršaj neprofitna organizacija ako:

- ne vodi poslovne knjige i ne sastavlja knjigovodstvene isprave i financijske izvještaje na hrvatskom jeziku i u valutoj jedinici koja se primjenjuje u Republici Hrvatskoj;

¹⁰Narodne novine, (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, broj 121.čl. 29.-30.

¹¹Narodne novine, (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, broj 121.čl. 32-45.

- ne sastavlja i ne podnosi financijske izvještaje na razini pravne osobe s uključenim podacima o poslovanju njezinih organizacijskih dijelova.

2014. i 2015. godina su značajne godina za poslovanje neprofitnih organizacija jer su se u njoj donijeli zakoni i pravilnici koji usko uređuju pravila poslovnog ponašanja svih neprofitnih organizacija na području Republike Hrvatske.

Ministar financija u 2015. godini donosi Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija. Ovim Pravilnikom su propisane¹² oblik i sadržaj financijskih izvještaja, izjave o neaktivnosti, razdoblja za koja se financijski izvještaji sastavljaju te obveza i rokovi njihovog podnošenja. Također je donesen i Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (2015), kojim je definiran raspored, sadržaj i primjena računa u računskom planu, način vođenja jednostavnog knjigovodstva i primjena novčanog računovodstvenog načela, minimalni sadržaj poslovnih knjiga jednostavnog knjigovodstva te stope amortizacije. Računskim planom za neprofitne organizacije utvrđene su brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima je neprofitna organizacija obvezna knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode i rashode. Računski plan sadrži 7 razreda¹³:

- 0 nefinancijska imovina
- 1 financijske obveze
- 2 obveze
- 3 prihodi
- 4 rashodi
- 5 vlastiti izvori
- 6 izvanbilančni zapisi.

Neprofitna organizacija koja vodi dvojno knjigovodstvo obvezna je predati Ministarstvu financija financijske izvještaje u elektroničkom obliku, te Referentnu stranicu ovjerenu potpisom zakonskog zastupnika i pečatom.

¹²Narodne novine, (2015): Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija, broj 3.čl. 1

¹³Narodne novine, (2015): Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, broj 1, čl. 7.

Tablica 1: Razdoblja sastavljanja financijskih izvještaja

Izvještajno razdoblje	Vrsta financijskog izvještaja	Rok za dostavu
od 1. siječnja do 31. ožujka	Skraćeni izvještaj o prihodima i rashodima	U roku od 20 dana po isteku izvještajnog razdoblja
od 1. siječnja do 30. lipnja	Izvještaj o prihodima i rashodima	U roku od 30 dana po isteku izvještajnog razdoblja
od 1. siječnja do 30. rujna	Skraćeni izvještaj o prihodima i rashodima	U roku od 20 dana po isteku izvještajnog razdoblja
od 1. siječnja do 31. prosinca	Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke	U roku od 60 dana po isteku izvještajnog razdoblja

Izvor: Narodne novine, (2015): Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija, broj 3., čl. 10.

Neprofitna organizacija koja vodi jednostavno knjigovodstvo i primjenjuje novčano računovodstveno načelo sastavlja godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima za prethodnu poslovnu godinu s rokom dostave 60 dana od dana isteka poslovne godine.

Svi obrasci financijskih izvještaja i referentna stranica se nalaze na mrežnim stranicama Ministarstva financija, i dio su Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija.

Ako u poslovnoj godini neprofitna organizacija, u poslovnim knjigama nije imala iskazane podatke o imovini i obvezama, obvezna je sastaviti Izjavu o neaktivnosti i dostaviti je Ministarstvu financija u roku od 60 dana od isteka poslovne godine.

3.2. Bilanca

Bilanca prikazuje imovinu kojom poduzeće raspolaže i izvore te imovine, u jednom određenom trenutku, tj. na određeni dan (najčešće krajem godine). Bilanca označava prikaz financijskog stanja na točno određen dan. On je kumulativan financijski izvještaj, što znači da prikazuje učinke svih odluka i transakcija koje su se dogodile i obračunale do datuma njezine pripreme. Bilanca prikazuje i opisuje događaje koji su se već dogodili u prošlosti. Sastavlja se po načelu bilančne ravnoteže, što znači da pruža dvostruku sliku jedne te iste vrijednosti.

Temeljna računovodstvena jednakost pri sastavljanju bilance:

AKTIVA = PASIVA

IMOVINA = OBVEZE + VLASTITI IZVORI

Imovina, obaveze i vlastiti izvori određuju financijski položaj neprofitne organizacije.

Imovinu udruge sukladno Zakonu o udrugama (2015) čine novčana sredstva koja je udruga stekla uplatom članarina, dobrovoljnim priložima i darovima, novčana sredstva koja udruga stekne obavljanjem djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi, obavljanjem gospodarske djelatnosti, financiranjem programa i projekata udruge iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te fondova i inozemnih izvora, kao i druga novčana sredstva stečena u skladu sa zakonom, njezine nepokretne i pokretne stvari, kao i druga imovinska prava. Imovina predstavlja resurse kojima neprofitna organizacija raspolaže kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti. Možemo je podijeliti na dugotrajnu i kratkotrajnu, financijsku i nefinancijsku imovinu. Dugotrajna imovina je ona imovina čiji vijek upotrebe duži od jedne godine i koja duže od jedne godine zadržava isti pojavni oblik. Kratkotrajna nefinancijska imovina je imovina namijenjena obavljanju djelatnosti ili daljnjoj prodaji u roku kraćem od godine dana.

Slika 3. Podjela imovine

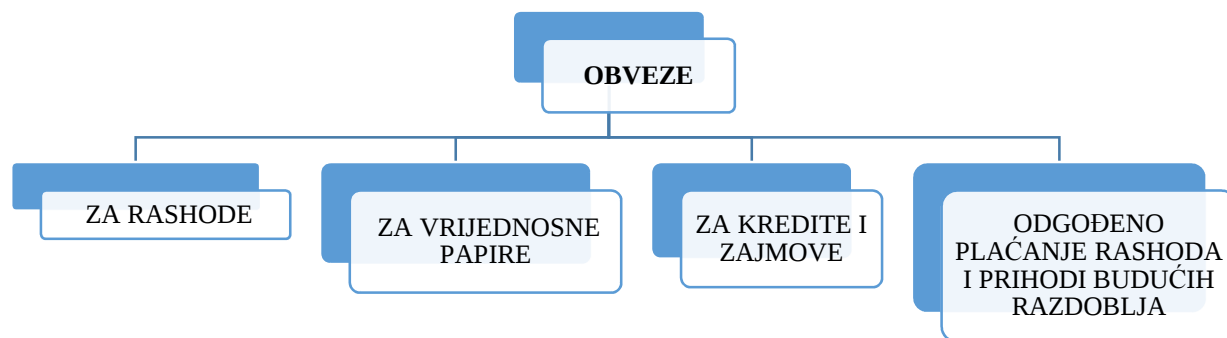
Izvor: Narodne novine, (2015): Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, broj 1., čl. 8. i 16.

Sukladno Pravilniku o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (2015) detaljno ćemo obraditi pojedine stavke iz Slike 2. Podjela imovine. **Neproizvedena dugotrajna imovina** se sastoji od materijalne i nematerijalne imovine. Materijalna imovina obuhvaća prirodna bogatstva nad kojom neprofitna organizacija ima pravo vlasništva. Građevinski objekti koje se grade u svrhu poboljšanja kvalitete, povećanja produktivnosti zemljišta ili sprječavanja erozije i drugih oblika uništavanja evidentiraju se kao povećanje vrijednosti zemljišta. Nematerijalna imovina obuhvaća: patente, koncesije, licence te uz ostala slična prava i goodwill. **Proizvedena dugotrajna imovina** se sastoji od: građevinskih objekata, postrojenja i opreme, prijevoznih sredstava, knjiga, umjetničkih djela i ostalih izložbenih vrijednosti, višegodišnjih nasada i osnovnih stada i nematerijalne proizvedene imovine. **Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti** sastoje se od vrijednosti koje se čuvaju pohranjene i ne koriste u obavljanju djelatnosti, to su plemeniti metali, drago kamenje, pohranjene knjige, umjetnička djela i slično. **Sitni inventar** se sastoji od zaliha sitnog inventara i sitnog inventara u upotrebi. Sitni inventar je dugotrajna materijalna imovina koja se zbog pojedinačne nabave vrijednosti manje od 3.500,00 kn može pratiti odvojeno od dugotrajne imovine, otpisuje se jednokratno stavljanjem u uporabu ili kalkulatивно razmjerno trošenju. Iskazuje se u bilanci do trenutka prodaje, darovanja, otuđenja ili uništenja. **Nefinancijska imovina u pripremi** sadrži ulaganja u tijeku izrade ili nabave proizvedene dugotrajne imovine. **Proizvedena kratkotrajna imovina** sadrži: zalihe za obavljanje djelatnosti, proizvodnju i proizvode te robu za daljnju prodaju.

Novac u banci i blagajni obuhvaća: novac u banci, novac u blagajni, izdvojena novčana sredstva te novac i vrijednosnice u blagajni. **Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo** sadrži: depozite u bankama i ostalim financijskim institucijama, jamčevne pologe, potraživanja od radnika, potraživanja za više plaćene poreze i doprinose te ostala potraživanja. **Zajmovi** obuhvaćaju dane zajmove građanima i kućanstvima, pravnim osobama koje obavljaju poduzetničku djelatnost i ostalim subjektima. **Vrijednosni papiri** sadrže vrijednosne papire klasificirane prema vrstama financijskih instrumenata. **Dionice i udjeli u glavnici** sastoje se od dionica i udjela u glavnici banaka i ostalih financijskih institucija te trgovačkih društava. **Potraživanja za prihode poslovanja**, sadrže potraživanja: od kupaca, za članarine i članske doprinose, za prihode po posebnim propisima, za prihode od imovine te ostala nespomenuta potraživanja. **Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda** sadrže: unaprijed plaćene rashode koje se ne odnose na izvještajno razdoblje i prihode koji pripadaju određenom obračunskom razdoblju, ali u tom razdoblju nije dospjela njihova naplata ili nisu mogli biti izdani računi.

Obveze predstavljaju neizmirena dugovanja proizašla iz prošlih događaja, za čije podmirenje se očekuje odljev resursa.

Kratkoročne obveze su one od kojih se očekuje da će se podmiriti u redovitom tijeku poslovnog ciklusa, dospijevaju za podmirivanje unutar dvanaest mjeseci poslije datuma bilance. Sve druge obveze su dugoročne.

Slika 4. Podjela obveza

Izvor: Narodne novine, (2015): Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, broj 1., čl. 24.

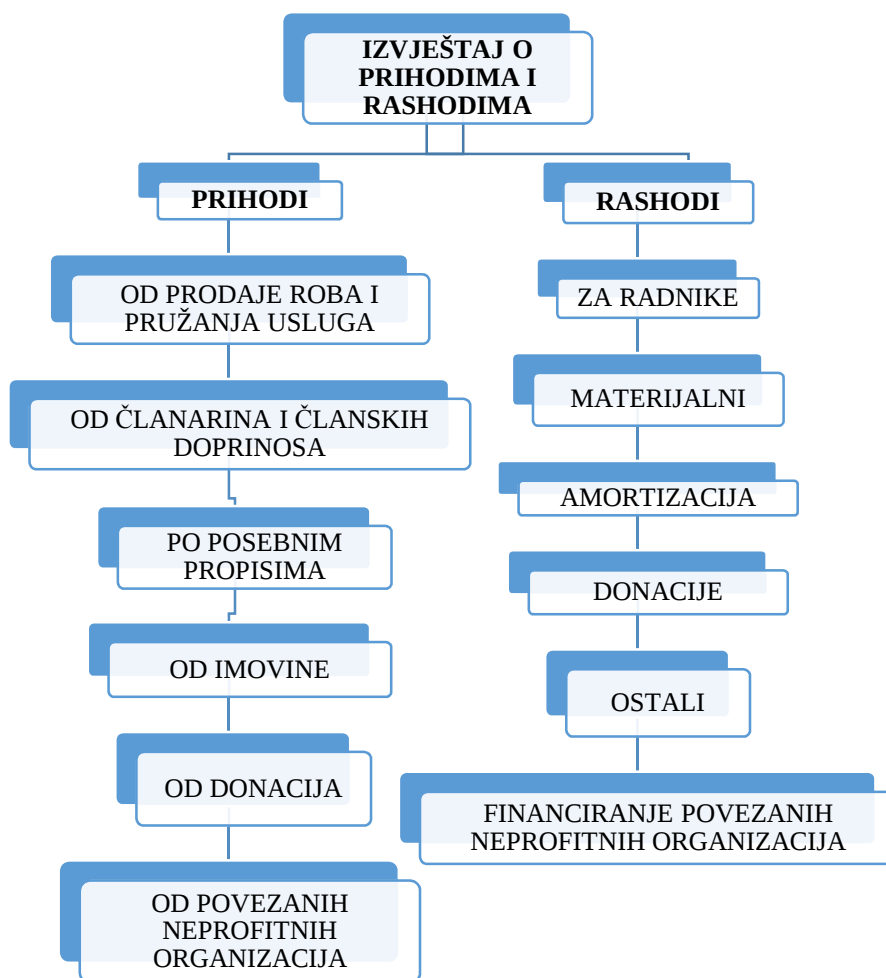
Obveze za rashode¹⁴ sadrže obveze za radnike, materijalne rashode, financijske rashode, prikupljanje sredstava pomoći, kazne i naknade šteta te ostale tekuće obveze. **Obveze za vrijednosne papire**, obuhvaćaju obveze za vrijednosne papire klasificirane prema vrstama financijskih instrumenata. **Obveze za kredite i zajmove** obuhvaćaju obveze koje neprofitna organizacija ima za primljene kredite i zajmove. **Odgodeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja** sadrže: rashode koji nisu fakturirani, a terete tekuće razdoblje te prihode koji su naplaćeni ili obračunani u tekućem razdoblju, a odnose se na iduće obračunsko razdoblje.

Sastavni dio bilance, osim imovine i obveza su vlastiti izvori i izvanbilančni zapisi. Vlastiti izvori predstavljaju ostatak vrijednosti imovine nakon odbitka svih obveza, a sadrže: vlastite izvore, revalorizacijsku rezervu i rezultat poslovanja. Izvanbilančni zapisi sadrže: tuđu materijalnu imovinu, prava i vrijednosne papire.

¹⁴Narodne novine, (2015): Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, broj 1., čl. 25.-28.

3.3. Izvještaj o prihodima i rashodima

Izvještaj o prihodima i rashodima je sustavan prikaz prihoda i rashoda, te financijskog rezultata neprofitne organizacije za razdoblje od 1.1. do 30.6. i od 1.1. do 31.12. poslovne godine. Također prikazuje i ukupne priljeve na novčane račune i blagajne i ukupne odljeve s novčanih računa i blagajni, stanje novčanih sredstava, te prosječan broj radnika za izvještajno razdoblje.

Slika 5. Podjela prihoda i rashoda

Izvor: Narodne novine, (2015): Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, broj 1.čl. 29 i 38.

Prihodi je povećanje ekonomskih koristi ili uslužnog potencijala tijekom izvještajnog razdoblja u obliku pritjecanja imovine bez istodobnog povećanja obveza ili smanjenja obveza bez istodobnog odljeva imovine. Rashodi su umanj enje ekonomskih koristi ili uslužnog potencijala u obliku smanjenja imovine ili povećanje obveza bez istodobnog povećanja financijske imovine. Prihodi i rashodi se priznaju uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja.

3.4. Skraćeni izvještaj o prihodima i rashodima

Skraćeni izvještaj o prihodima i rashodima sadrži podatke o osnovnim stavkama prihoda i rashoda za određeno vremensko razdoblje u toku poslovne godine. U njemu se navodi prosječan broj radnika u izvještajnom razdoblju, broj volontera i volonterskih sati. Detaljnije su prikazani prihodi po posebnim propisima iz proračuna, rashodi za radnike, materijalni rashodi, bankarske usluge i usluge platnog prometa, stipendije i kapitalne donacije te rashodi za ostala porezna davanja. Tu su još i vrijednost ostvarenih investicija u novu dugotrajnu imovinu te stanje zaliha. Obuhvatno razdoblje je od 1.1. do 31.3. i od 1.1. do 30.9. poslovne godine.

3.5. Bilješke

Bilješke su dopuna podataka uz financijski izvještaje. Mogu biti opisne, brojčane i kombinirane. Obvezne bilješke uz Bilancu su: pregled ugovornih odnosa i sličnih aktivnosti koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku), te pregled stanja i rokova dospijuća dugoročnih i kratkoročnih kredita i zajmova te posebno robnih kredita i financijskih najмова. U bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima potrebno je navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine.¹⁵

3.6. Godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima

Neprofitne organizacije koje vode jednostavno knjigovodstvo imaju obvezu sastavljanja godišnjeg financijskog izvještaja o primicima i izdacima. Primici i izdaci¹⁶ se priznaju uz primjenu novčanog računovodstvenog načela (načelo blagajne), što znači da se primici izdaci kronološki iskazuju u poslovnim knjigama temeljem primljenih uplata i obavljenih isplata, uključujući i obračunska plaćanja. Primici i izdaci jesu priljevi i odljevi novca i novčanih ekvivalenata. Financijski rezultat poslovne godine iskazuje se kao višak ili manjak primitaka.

¹⁵Narodne novine, (2015): Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija, broj 3.čl. 9.

¹⁶Narodne novine, (2015): Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, broj 1, čl.56.-57.

4. POSTUPCI I TEHNIKE ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA UDRUGA

Analiza financijskih izvještaja je neophodna u svakom poslovanju bilo ono profitnog ili neprofitnog karaktera. Obveza svakog predsjednika udruge je izvještavati skupštinu o postignutim poslovima i financijskim rezultatima i odgovoran je za iste pa ona predstavlja značajnu aktivnost koja se treba provoditi kako bi se utvrdilo poslovno stanje udruge, odnosno obavile korektivne akcije nad poslovanjem ako je to potrebno. Za analizu financijski izvještaja udruga koristit ćemo podatke iz bilance i izvještaja o prihodima i rashodima.

Prema Gulin et al. (2012) analiza financijskih izvještaja opisuje se kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podatci ih financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje.

Prema Bešviru (2008) analiza financijskih izvještaja najčešće se provodi radi utvrđivanja je li organizacija (udruga) čije se financijski izvještaji analiziraju ostvario sigurnost i učinkovitost poslovanja. Sigurnost poslovanja podrazumijeva redovito plaćanje dospjelih kratkoročnih i dugoročnih obveza i odsutnost prezaduženosti. Prikaz zadovoljavajuće horizontalne i vertikalne financijske strukture bilance, zadovoljavajućeg financijskog položaja, zadovoljavajuće likvidnosti i zadovoljavajuće zaduženosti utvrđuje sigurnost poslovanja.

Analiza financijskih izvješća može se provoditi sljedećim metodama:

- analizom putem pokazatelja
- komparativnom analizom
- analizom trenda.¹⁷

Odluka o izboru analize ovisi o oblicima financiranja pojedine organizacije i o korisnicima dobivenih rezultata provedene analize.

Financijski pokazatelji nastaju na način da se u odnos stavljaju vrijednosti iz jednog ili više izvješća ili stavljanjem u odnos tržišnih varijabli i vrijednosti iz financijskih izvješća. Ova analiza upotpunjuje se sa komparativnom analizom ili analizom trenda kako bi se dobili vjerodostojniji podatci same analize.

¹⁷Vidučić, Lj., (2006): Financijski menadžment, V dopunjeno i izmijenjeno izdanje, RRIF, Zagreb, str. 376.

Temeljne skupine pokazatelja analize financijskih izvještaja:

1. Pokazatelji likvidnosti,
2. Pokazatelji zaduženosti,
3. Pokazatelji aktivnosti,
4. Pokazatelji ekonomičnosti,
5. Pokazatelji profitabilnosti,
6. Pokazatelji investiranja.¹⁸

Cilj analize financijskih izvještaja je donošenje optimalnih poslovnih odluka od strane menadžmenta poduzeća.

2. Komparativna analiza provodi se usporedbom izabranih financijskih pokazatelja tvrtke:

- s povijesnim pokazateljima
- pokazateljima konkurencije tj. industrije (djelatnosti) u kojoj tvrtka djeluje, te s
- planiranim veličinama¹⁹.

Usporedba s konkurentima (srodnim organizacijama) može se provesti analizom veličina u računu dobiti i gubitka, odnosno izvještaju o prihodima i rashodima uobičajene veličine za promatranu organizaciju i njenog, važnog konkurenta ili potencijalnog partnera.

3. Analiza trenda pokazuje kretanje financijskog stanja poduzeća kroz vrijeme, a može se provesti izračunom trendnih-indeksiranih izvješća (horizontalna analiza) i izvješća uobičajene veličine-strukturnih izvješća (vertikalna analiza). Isto tako, dobiveni se rezultati mogu usporediti sa rezultatima proteklih godina kao i sa rezultatima drugih organizacija iste grupacije.

4.1. Horizontalna analiza

Horizontalna analiza omogućava usporedbu podataka tijekom nekog razdoblja da bi se otkrile tendencija i dinamika promjena pozicija financijskih izvještaja.²⁰ Komparativni financijski izvještaji udruga su bilanca i račun prihoda i rashoda, u kojima se uspoređuju podatci za dvije ili više godina (obračunskih razdoblja).

¹⁸Žager K. Et al. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia Zagreb, Zagreb. Str. 244.

¹⁹Ibid str. 377.

²⁰Gulin et al (2012): Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Svučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str 353.

Formula izračuna analize:

$$\text{Postotna promjena} = \frac{\text{iznos tekuće godine} - \text{iznos prethodne godine}}{\text{iznos prethodne godine}} * 100 \quad (1)$$

Tablica 2: prikaz horizontalne analize bilance udruge Srce

Pozicija	Iznosi po godinama u tisućama kuna						
	2012	2013	2014	2013-2012	% promjena	2014-2013	% promjena
AKTIVA							
Nefinancijska imovina	500	3.071	6.687	2.571	514,20	3.616	117,75
Neproizvedena dugotrajna imovina	500	500	500	0	0,00	0	0,00
Proizvedena dugotrajna imovina	0	2.571	6.187	2.571	0,00	3.616	140,65
Financijska imovina	207.248	190.889	308.212	-16.359	-7,89	117.323	61,46
Novac u banci i blagajni	204.748	188.389	297.815	-16.359	-7,99	109.426	58,09
Potraživanja za predujmove	0	0	10.397	0	0,00	10.397	0,00
Zajmovi	2.500	2.500	0	0	0,00	-2.500	-100,00
UKUPNO AKTIVA	207.748	193.960	314.899	-13.788	-6,64	120.939	62,35
PASIVA							
Obveze	38.306	34.539	34.876	-3.767	-9,83	337	0,98
Obveze za radnike	26.558	33.845	34.330	7.287	27,44	485	1,43
Naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa	11.006	0	0	-11.006	-100,00	0	0,00
Obveze prema dobavljačima u zemlji	742	694	546	-48	-6,47	-148	-21,33
Vlastiti izvori	169.442	159.421	280.023	-10.021	-5,91	120.602	75,65
Višak prihoda	169.442	159.421	280.023	-10.021	-5,91	120.602	75,65
UKUPNA PASIVA	207.748	193.960	314.899	-13.788	-6,64	120.939	62,35

Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja iz Registra neprofitnih organizacija,
<https://www.banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=2037>

Iz prethode tablice uočava se smanjenje ukupna aktive i pasive u 2013. godini u odnosu na 2012 i 2014. Nefinancijska imovina se povećala u 2013. godini za 514,20 % u odnosu na 2012. godinu, ali u 2014. se povećala za 117,75% u odnosu na 2013. godinu. Financijska imovina se također smanjila u 2013. godini i to za 7,89%, što označava manji broj donacija, ali u 2014. bilježi se rast za 61,46% u odnosu na 2013. Proizvedene dugotrajne imovine nema u 2012. godini jer su sva nabavljena postrojenja i oprema u potpunosti amortizirana.

Potraživanja za predujmove se bilježe samo u 2014. godini, dok zajmova više nema. Gledajući obveze, one u 2013. imaju smanjenje u odnosu na 2012. i 2014. godinu. Naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa se bilježe samo u 2012. godini. Vlastiti izvori (višak prihoda) također u 2013. bilježe pad, ali se podižu u 2014. godini, za 75,65%.

Tablica 3: prikaz horizontalne analize izvještaja o prihodima i rashodima udruge Srce

Pozicija	Iznosi po godinama u tisućama kuna						
	2012	2013	2014	2013-2012	% promjena	2014-2013	% promjena
PRIHODI							
Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	14.992	32.390	17.070	17.398	116,05	-15.320	-47,30
Prihodi od članarina	0	4.200	2.670	4.200	0,00	-1.530	-36,43
Prihodi od imovine	491	400	247	-91	0,00	-153	-38,25
Prihodi od donacija	436.556	458.045	722.181	21.489	4,92	264.136	57,67
Ostali prihodi	0	23.301	22.466	23.301	0,00	-835	-3,58
UKUPNO PRIHODI	452.039	518.336	764.634	66.297	14,67	246.298	47,52
RASHODI							
Rashodi za radnike	346.692	344.410	408.466	-2.282	-0,66	64.056	18,60
Materijalni rashodi	162.808	171.755	221.180	8.947	5,50	49.425	28,78
Rashodi amortizacije	3.809	2.571	2.571	-1.238	-32,50	0	0,00
Financijski rashodi	3.471	9.622	9.315	6.151	177,21	-307	-3,19
Donacije	0	0	2.500	0	0,00	2.500	0,00
Ostali rashodi	200	0	0	-200	-100,00	0	0,00
UKUPNI RASHODI	516.980	528.358	644.032	11.378	2,20	115.674	21,89
VIŠAK PRIHODA			120.602				
MANJAK PRIHODA	-64.941	-10.022					
Višak prihoda - preneseni	234.096	159.421	280.023				

Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja iz Registra neprofitnih organizacija
<https://www.banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjescje.aspx?id=2037>

Što se tiče prihoda i rashoda oni bilježe postepeni rast kroz sve tri godine. Višak prihoda se bilježi samo u 2014. godini i to za 120.602, 00 kn. U 2013. godini uočiti će se značajno povećanje prihoda od prodaje roba i pružanja usluga i to za 116, 05 %, dok se opet ista stavka smanjuje u 2014. godini i to za 47,30% u odnosu na prethodnu godinu. Ovo tumačimo promjenama u zakonodavnom okviru i postroženje u zakonodavnoj regulativi i provođenju gospodarske djelatnosti za udruge. Promatrajući Tablicu br. 3 uočavamo da prihoda od članarina nema u 2012., ali imamo znatno povećanje u 2013. godini, iz čega zaključujemo da je postojao problem u naplati članarina u 2012. godini.

Prihodi od donacija su veći u 2014. godini, za 57,67% u odnosu na prethodnu godinu i u ovoj godini udruga je bila u mogućnosti pokriti sve svoje troškove od prihoda od donacija. Rashodi za radnike su najveći u 2013. godini, dok materijalni rashodi bilježe stalan rast kroz sve tri godine. Troškovi donacija uočavaju se samo u 2014. godini, a ostali rashodi u 2012. godini.

Tablica 4: prikaz horizontalne analize bilance udruge UTI Kaštela

Pozicija	Iznosi po godinama u tisućama kuna						
	2012	2013	2014	2013-2012	% promjena	2014-2013	% promjena
AKTIVA							
Nefinancijska imovina	51.702	6.757	11.329	-44.945	-86,93	4.572	67,66
Neproizvedena dugotrajna imovina	0	0	1.000	0	0,00	1.000	0,00
Proizvedena dugotrajna imovina	25.712	6.757	10.329	-18.955	-73,72	3.572	52,86
Sitni inventar	25.990	0	0	-25.990	-100,00		
Financijska imovina	321.691	82.994	117.584	-238.697	-74,20	34.590	41,68
Novac u banci i blagajni	46.158	32.994	117.584	-13.164	-28,52	84.590	256,38
Potraživanja za naknade koje se refundiraju	275.533	50.000	0	-225.533	-81,85	-50.000	-100,00
UKUPNO AKTIVA	373.393	89.751	128.913	-283.642	-75,96	39.162	43,63
PASIVA							
Obveze	237.479	73.254	93.701	-164.225	-69,15	20.447	27,91
Obveze za radnike	0	5.094	55.489	5.094	0,00	50.395	989,30
Obveze prema dobavljačima u zemlji	207.479	24.660	8.212	-182.819	-88,11	-16.448	-66,70
Obveze za financiranje rashoda poslovanja	30.000	43.500	30.000	13.500	45,00	-13.500	-31,03
Vlastiti izvori	135.914	16.496	35.212	-119.418	-87,86	18.716	113,46
Revalorizacijska rezerva	166.775	0	0	-166.775	-100,00	0	0,00
Višak prihoda		16.496	35.212	16.496	0,00	18.716	113,46
Manjak prihoda	30.841			-30.841	-100,00		
UKUPNA PASIVA	373.393	89.750	128.913	-283.643	-75,96	39.163	43,64

Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja iz Registra neprofitnih organizacija
<https://www.banovac.mfin.hr/rnopr/Bilanca.aspx?id=10300>

Iz prethode tablice uočava se smanjenje ukupna aktive i pasive u 2013. godini u odnosu na 2012 i 2014. Nefinancijska imovina je najveća u 2012. godini, iz čaga zaključujemo da je u ovoj godini uloženo u opremanje i prostora udruge. Financijska imovina bilježi veliko smanjenje u 2013. godini u odnosu na prethodnu godinu, za 74,20 %, te ponovo povećanje u 2014. godini

za 41,68%. Gledajući obveze, one u 2013. imaju smanjenje u odnosu na 2012. i 2014. godinu. Vlastiti izvori su najviši u 2012. godini, u kojoj revalorizacijska rezerva iznosi 166.775 kn.

Tablica 5: prikaz horizontalne analize izvještaja o prihodima i rashodima udruge Kaštela

Pozicija	Iznosi po godinama u tisućama kuna						
	2012	2013	2014	2013-2012	% promjena	2014-2013	% promjena
PRIHODI							
Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	32.605	28.430	18.045	-4.175	-12,80	-10.385	-36,53
Prihodi od članarina	6.500	2.700	4.100	-3.800	0,00	1.400	51,85
Prihodi od imovine	145	53	106	-92	0,00	53	100,00
Prihodi od donacija	975.224	1.294.312	1.104.870	319.088	32,72	-189.442	-14,64
Ostali prihodi	31.554	1.630	1.262	-29.924	0,00	-368	-22,58
UKUPNO PRIHODI	1.046.028	1.327.125	1.128.383	281.097	26,87	-198.742	-14,98
RASHODI							
Rashodi za radnike	881.524	794.342	724.576	-87.182	-9,89	-69.766	-8,78
Materijalni rashodi	331.645	320.197	356.144	-11.448	-3,45	35.947	11,23
Rashodi amortizacije	14.141	27.392	4.277	13.251	93,71	0	0,00
Financijski rashodi	5.849	2.277	3.025	-3.572	-61,07	748	32,85
Ostali rashodi	30.000	6.731	7.045	-23.269	-77,56	314	0,00
Rashodi vezani uz financiranje povezanih NGO	0	0	14.600	0	0,00	14.600	0,00
UKUPNI RASHODI	1.263.159	1.150.939	1.109.667	-112.220	-8,88	-41.272	-3,59
VIŠAK PRIHODA		176.186	18.716				
MANJAK PRIHODA	-217.131						
Višak prihoda - preneseni	186.290		16.496				
Manjak prihoda - preneseni		159.690					

Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja iz Registra neprofitnih organizacija
<https://www.banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjescje.aspx?id=10300>

Gledajući prihode uočavamo da oni bilježe najveći rast u 2013. godini, dok se rashodi godinama smanjuju. Prihodi od prodaje roba i usluga se postepeno smanjuju, radi primjene nove zakonske regulative. Članarine su najviše u 2012. godini. Prihodi od donacija su viši u 2013. godini, za 32,72 % u donosu na prethodnu godinu i 14,64% u odnosu na buduću godinu. Rashodi za radnike su najviši u 2012. godini.

Rashodi vezani za financiranje povezanih neprofitnih organizacija se javljaju samo u 2014. godini što ukazuje na partnerski odnos sa srodnom organizacijom. Manjak prihoda u odnosu na rashode se uočava u 2012. godini i to za visokih 217.131 kn.

Tablica 6: prikaz horizontalne analize bilance udruge Sunce

Pozicija	Iznosi po godinama u tisućama kuna						
	2012	2013	2014	2013-2012	% promjena	2014- 2013	% promjena
AKTIVA							
Nefinancijska imovina	125.739	188.315	238.142	62.576	49,77	49.827	26,46
Proizvedena dugotrajna imovina	125.739	103.940	153.767	-21.799	-17,34	49.827	47,94
Nefinancijska imovina u pripremi	0	84.375	84.375	84.375	0,00	0	0,00
Financijska imovina	403.974	227.653	425.145	-176.321	-43,65	197.492	86,75
Novac u banci i blagajni	402.027	226.203	423.695	-175.824	-43,73	197.492	87,31
Potraživanja za naknade koje se refundiraju	1.947	1.450	1.450	-497	-25,53	0	0,00
UKUPNO AKTIVA	529.713	415.968	663.287	-113.745	-21,47	247.319	59,46
PASIVA							
Obveze	26.175	7.600	12.826	-18.575	-70,96	5.226	68,76
Obveze prema dobavljačima u zemlji	26.175	5.648	10.874	-20.527	-78,42	5.226	92,53
Obveze za prikupljanje sredstva pomoći	0	1.952	1.952	1.952	0,00	0	0,00
Vlastiti izvori	503.538	408.368	650.461	-95.170	-18,90	242.093	59,28
Vlastiti izvori	86.584	56.909	56.909	-29.675	-34,27	0	0,00
Višak prihoda	416.954	351.459	593.552	-65.495	-15,71	242.093	68,88
UKUPNA PASIVA	529.713	415.968	663.287	-113.745	-21,47	247.319	59,46

Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja iz Registra neprofitnih organizacija
<https://www.banovac.mfin.hr/rnopr/Bilanca.aspx?id=5138>

Iz prethodne tablice uočava se smanjenje ukupna aktive i pasive u 2013. godini u odnosu na 2012 i 2014. Nefinancijska imovina se povećala u 2013. godini za 49,77 % u odnosu na 2012. godinu, a u 2014. se povećala za 26,46% u odnosu na 2013. godinu. Financijska imovina se smanjila u 2013. godini i to za 43,65%, ali u 2014. bilježi se rast za 86,75% u odnosu na 2013. Gledajući obveze, one u 2013. imaju smanjenje u odnosu na 2012. i 2014. godinu. Vlastiti izvori (višak prihoda) također u 2013. bilježe pad, ali se podižu u 2014. godini, za 59,28%.

U sljedećoj tablici prihodi i rashodi bilježe stalan rast kroz sve tri godine. Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga su najviši u 2013. godini, u idućoj godini se smanjuju za 50,92%. Članarine bilježe stalan rast te su u 2014. godini viši za 43,38% u odnosu na prethodnu godinu što ukazuje na povećanje broja članova ili povećanje naplate. Prihodi od imovine i donacija su najviši u 2014. godini. Rashodi za radnike i materijalni su najviši u 2014. godini, a troškova za donacije u 2014. godini nema. Manjak prihoda u odnosu na rashode se uočava u 2013. godini i to za 65.495 kn.

Tablica 7: prikaz horizontalne analize izvještaja o prihodima i rashodima udruge Sunce

Pozicija	Iznosi po godinama u tisućama kuna						
	2012	2013	2014	2013-2012	% promjena	2014-2013	% promjena
PRIHODI							
Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	6.804	9.702	4.762	2.898	42,59	-4.940	-50,92
Prihodi od članarina i članskih doprinosa	10.540	23.846	34.190	13.306	0,00	10.344	43,38
Prihodi od imovine	1.989	2.453	16.529	464	0,00	14.076	573,83
Prihodi od donacija	801.344	901.097	1.289.069	99.753	12,45	387.972	43,06
Ostali prihodi	7.160	8.148	38.724	988	0,00	30.576	375,26
UKUPNO PRIHODI	827.837	945.246	1.383.274	117.409	14,18	438.028	46,34
RASHODI							
Rashodi za radnike	414.671	469.313	574.189	54.642	13,18	104.876	22,35
Materijalni rashodi	271.204	463.565	504.983	192.361	70,93	41.418	8,93
Rashodi amortizacije	15.596	16.951	56.007	1.355	8,69	0	0,00
Financijski rashodi	3.427	9.594	5.602	6.167	179,95	-3.992	-41,61
Donacije	4.412	2.970	0				
Ostali rashodi	923	48.348	400	47.425	5.138,14	-47.948	0,00
Rashodi vezani uz financiranje povezanih NGO				0	0,00	0	0,00
UKUPNI RASHODI	710.233	1.010.741	1.141.181	300.508	42,31	130.440	12,91
VIŠAK PRIHODA	117.604		242.093				
MANJAK PRIHODA		-65.495					
Višak prihoda - preneseni	299.350	416.954	351.459				
Manjak prihoda - preneseni							

Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja iz Registra neprofitnih organizacija
<https://www.banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjescje.aspx?id=5138>

4.2. Vertikalna analiza

Vertikalna analiza pokazuje postotni udjel svake stavke financijskog izvješća u odnosu na ukupan zbroj, a može se obavljati usporedno za više godina.²¹ Ona se koristi da bi se prikazao odnos različitih dijelova prema krajnjem zbiru u jednom financijskom izvještaju.

Formula izračuna analize:

$$\text{postotni udio} = \frac{\text{vrijednost pojedine stavke aktive/pasive}}{\text{ukupna vrijednost aktive/pasive}} * 100 \quad (2)$$

Tablica 8: Prikaz vertikalne analize bilance udruge Srce

Pozicija	Iznosi po godinama u tisućama kuna					
	2012	2013	2014	% udio 2012	% udio 2013	% udio 2014
AKTIVA						
Nefinancijska imovina	500	3.071	6.687	0,24	1,58	2,12
Financijska imovina	207.248	190.889	308.212	99,76	98,42	97,88
UKUPNO AKTIVA	207.748	193.960	314.899	100,00	100,00	100,00
PASIVA						
Obveze	38.306	34.539	34.876	18,44	17,81	11,08
Vlastiti izvori	169.442	159.421	280.023	81,56	82,19	88,92
UKUPNA PASIVA	207.748	193.960	314.899	100,00	100,00	100,00

Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja iz Registra neprofitnih organizacija, <https://www.banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=2037>

Tablica br. 8. prikazuje veliku razliku udjela financijske imovine u odnosu na ukupnu imovinu kroz sve tri promatrane godine. Novac u banci i blagajni je financijska imovina koja čini preko 97% aktive kroz sve tri godine za razliku od dugotrajne proizvedene i neproizvedene imovine. Odnos između obveza i vlastitih izvora je veći od 80% kroz sve tri godine. Visok postotak financijske imovine predstavlja sigurnost za podmirenje dospjelih kratkoročnih obveza u nesigurnom okruženju financiranja donacijama.

²¹Vujević. I. (2003) Financijska analiza, Split, Ekonomski fakultet, str. 130.

Tablica 9: Prikaz vertikalne analize izvještaja o prihodima i rashodima udruge Srce

Pozicija	Iznosi po godinama u tisućama kuna					
	2012	2013	2014	% udio 2012	% udio 2012	% udio 2012
PRIHODI						
Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	14.992	32.390	17.070	3,32	6,25	2,23
Prihodi od članarina	0	4.200	2.670	0,00	0,81	0,35
Prihodi od imovine	491	400	247	0,11	0,08	0,03
Prihodi od donacija	436.556	458.045	722.181	96,57	88,37	94,45
Ostali prihodi	0	23.301	22.466	0,00	4,50	2,94
UKUPNO PRIHODI	452.039	518.336	764.634	100,00	100,00	100,00
RASHODI						
Rashodi za radnike	346.692	344.410	408.466	67,06	65,18	63,42
Materijalni rashodi	162.808	171.755	221.180	31,49	32,51	34,34
Rashodi amortizacije	3.809	2.571	2.571	0,74	0,49	0,40
Financijski rashodi	3.471	9.622	9.315	0,67	1,82	1,45
Donacije	0	0	2.500	0,00	0,00	0,39
Ostali rashodi	200	0	0	0,04	0,00	0,00
UKUPNI RASHODI	516.980	528.358	644.032	100,00	100,00	100,00

Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja iz Registra neprofitnih organizacija
<https://www.banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjescje.aspx?id=2037>

Vertikalnom analizom prihoda i rashoda Udruge Srce Split došli smo do zaključit da oko 90% ukupnih prihoda čine prihodi od donacija, što je i očekivao jer ova udruga ne obavlja nikakvu drugu značajnu djelatnost (kao npr. gospodarsku djelatnost) kojom bi ostvarivala prihode. Prihodi od prodaja roba i pružanja usluga čine 3%, 6% i 2% ukupnih prihoda a većinom se odnose na dozvoljenu aktivnost prodaje ulaznica za predstave u kojoj glume članovi udruge. Rashode čine materijalni rashodi i rashodi za radnike kojih je prema godinama u prosječnom broju bilo:

- u 2012. - 9
- u 2013. - 12 i
- u 2014.- 12.

Prihodi su veći od rashoda samo u 2014. godini.

Tablica 10: Prikaz vertikalne analize bilance udruge Kaštela

Pozicija	Iznosi po godinama u tisućama kuna					
	2012	2013	2014	% udio 2012	% udio 2013	% udio 2014
AKTIVA						
Nefinancijska imovina	51.702	6.757	11.329	13,85	7,53	8,79
Financijska imovina	321.691	82.994	117.584	86,15	92,47	91,21
UKUPNO AKTIVA	373.393	89.751	128.913	100,00	100,00	100,00
PASIVA						
Obveze	237.479	73.254	93.701	63,60	81,62	72,69
Vlastiti izvori	135.914	16.496	35.212	36,40	18,38	27,31
UKUPNA PASIVA	373.393	89.750	128.913	100,00	100,00	100,00

Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja iz Registra neprofitnih organizacija
<https://www.banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=10300>

U tablici br. 10. analizirat će se bilanca Udruge Kaštela u kojoj se vidi visoki udio financijske imovine u ukupnoj aktivi i to od 86% do 92%. Udio obveza u 2012. iznosi 63,60% gledajući ukupnu pasivu, a vlastiti izvori (revalorizacijske rezerve) 36,49%. Idućih godina se revalorizacijska rezerva ne javlja.

Vertikalnom analizom prihoda i rashoda Udruge Kaštela se uočava sudjelovanje preko 93% prihoda od donacija u ukupnim prihodima, prihodi do članarina čine manje od 1% ukupnih prihoda, a prihodi od prodaja roba i pružanja usluga 3%, 2% i 1%, ovdje vidimo smanjenje kroz godine zbog promjene zakonodavnog okvira. Rashodi za radnike čine 69% ukupnih rashoda u 2012. i 2013. godini, odnosno 65% u 2014. Prosječan broj radnike kroz godine je:

- u 2012. - 19
- u 2013. - 17
- u 2014.- 16.

Materijalni rashodi čine 26,26% udjela ukupnih rashoda u 2012. 27,82% u 2013. i 32,09% u 2014. godini.

Tablica 11: prikaz vertikalne analize izvještaja o prihodima i rashodima udruge Kaštela

Pozicija	Iznosi po godinama u tisućama kuna					
	2012	2013	2014	% udio 2012	% udio 2013	% udio 2014
PRIHODI						
Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	32.605	28.430	18.045	3,12	2,14	1,60
Prihodi od članarina	6.500	2.700	4.100	0,62	0,20	0,36
Prihodi od imovine	145	53	106	0,01	0,00	0,01
Prihodi od donacija	975.224	1.294.312	1.104.870	93,23	97,53	97,92
Ostali prihodi	31.554	1.630	1.262	3,02	0,12	0,11
UKUPNO PRIHODI	1.046.028	1.327.125	1.128.383	100,00	100,00	100,00
RASHODI						
Rashodi za radnike	881.524	794.342	724.576	69,79	69,02	65,30
Materijalni rashodi	331.645	320.197	356.144	26,26	27,82	32,09
Rashodi amortizacije	14.141	27.392	4.277	1,12	2,38	0,39
Financijski rashodi	5.849	2.277	3.025	0,46	0,20	0,27
Ostali rashodi	30.000	6.731	7.045	2,37	0,58	0,63
Rashodi vezani uz financiranje povezanih NGO	0	0	14.600	0,00	0	1,32
UKUPNI RASHODI	1.263.159	1.150.939	1.109.667	100,00	100,00	100,00

Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja iz Registra neprofitnih organizacija
<https://www.banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjesce.aspx?id=10300>

U tablicama 12 i 13. će se analizirati struktura aktive i pasive, te prihoda i rashoda kroz trogodišnje razdoblje. Omjer nefinancijske i financijske imovine u ukupnoj aktivni nije toliko izražen kao kod prethodne dvije udruge, a naročito u 2013. godini u kojoj je nefinancijska imovina činila 45,27% udjela ukupne aktivne. Zaključuje se povećanje stavke dugotrajne imovine i to u obliku opreme, prijevoznih sredstava, komunikacijske opreme. Pasivu čini 98% udjela vlastitih izvora.

Prihodi od donacija čine 96, 80% u 2012., 95, 33% u 2013. i 93, 19% u 2014. godini, gdje vidimo lagani pad prihoda, ali oni svakako čine visoki udio ukupnih prihoda Udruge. Rashodi za radnike i materijalni rashodi su i u ovoj Udrugi najviši, jer oni čine glavninu poslovanja u ovakvoj djelatnosti.

Prosječan broj radnika kroz godine je:

- u 2012. - 9
- u 2013. - 11
- u 2014.- 15.

Tablica 12: prikaz vertikalne analize bilance udruge Sunce

Pozicija	Iznosi po godinama u tisućama kuna					
	2012	2013	2014	% udio 2012	% udio 2013	% udio 2014
AKTIVA						
Nefinancijska imovina	125.739	188.315	238.142	23,74	45,27	35,90
Financijska imovina	403.974	227.653	425.145	76,26	54,73	64,10
UKUPNO AKTIVA	529.713	415.968	663.287	100,00	100,00	100,00
PASIVA						
Obveze	26.175	7.600	12.826	4,94	1,83	1,93
Vlastiti izvori	503.538	408.368	650.461	95,06	98,17	98,07
UKUPNA PASIVA	529.713	415.968	663.287	100,00	100,00	100,00

Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja iz Registra neprofitnih organizacija
<https://www.banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=5138>

Tablica 13: prikaz vertikalne analize izvještaja o prihodima i rashodima udruge Sunce

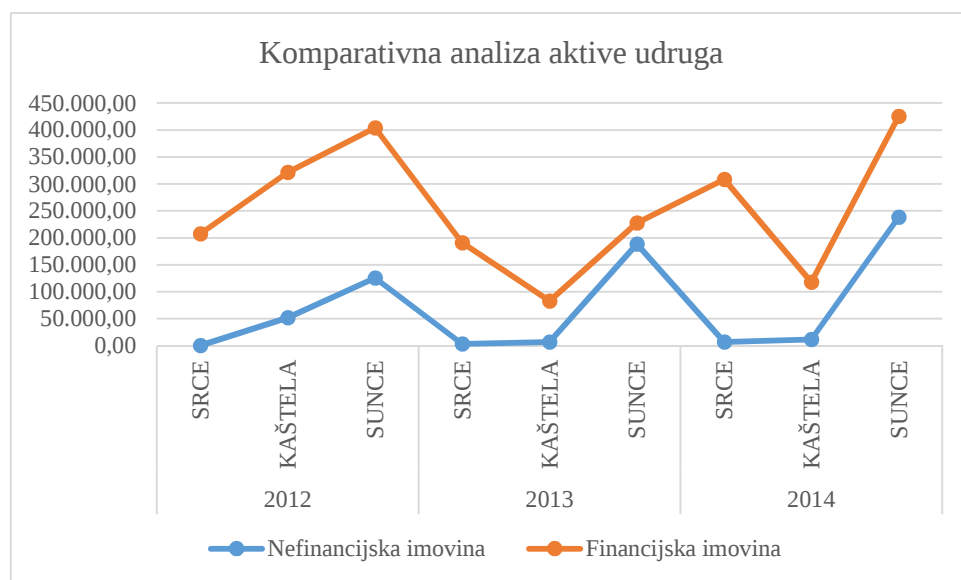
Pozicija	Iznosi po godinama u tisućama kuna					
	2012	2013	2014	% udio 2012	% udio 2013	% udio 2014
PRIHODI						
Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	6.804	9.702	4.762	0,82	1,03	0,34
Prihodi od članarina i članskih doprinosa	10.540	23.846	34.190	1,27	2,52	2,47
Prihodi od imovine	1.989	2.453	16.529	0,24	0,26	1,19
Prihodi od donacija	801.344	901.097	1.289.069	96,80	95,33	93,19
Ostali prihodi	7.160	8.148	38.724	0,86	0,86	2,80
UKUPNO PRIHODI	827.837	945.246	1.383.274	100,00	100,00	100,00
RASHODI						
Rashodi za radnike	414.671	469.313	574.189	58,39	46,43	50,32
Materijalni rashodi	271.204	463.565	504.983	38,19	45,86	44,25
Rashodi amortizacije	15.596	16.951	56.007	2,20	1,68	4,91
Financijski rashodi	3.427	9.594	5.602	0,48	0,95	0,49
Donacije	4.412	2.970	0	0,62	0,29	0,00
Ostali rashodi	923	48.348	400	0,13	4,78	0,04
UKUPNI RASHODI	710.233	1.010.741	1.141.181	100,00	100,00	100,00

Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja iz Registra neprofitnih organizacija
<https://www.banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjescje.aspx?id=5138>

4.3 Usporedba udruga kroz analizu financijskih izvještaja

Prema Popović Ž i Vitezić N (2009) jedan od oblika poslovne usporedbe je usporedba pojava analizirane organizacije s pojavama u usporedivim organizacijama (domaćim ili stranim) i to u istim vremenskim jedinicama. Ova usporedba je eksterna usporedba. U nastavku ovog poglavlja ćemo prikazati i usporediti rezultate dobivene analize financijskih izvještaja tri srodne udruge koje djeluju na području iste županije kroz tri uzastopna vremenska razdoblja.

Napravit ćemo komparaciju veličina iz izvješća s onima sličnih konkurenata.

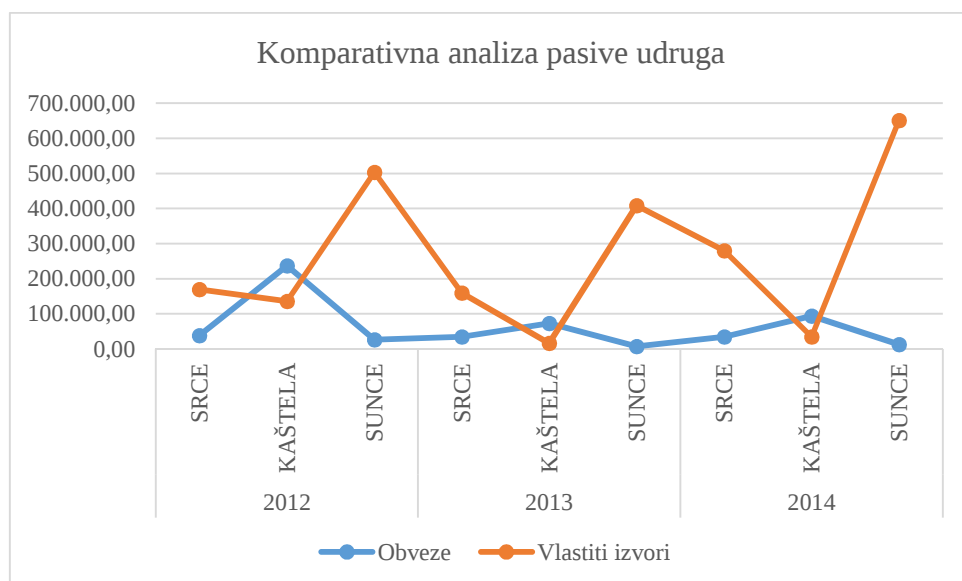

Slika 6. Prikaz kretanja aktive udruga od 2012.-2014.

Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja

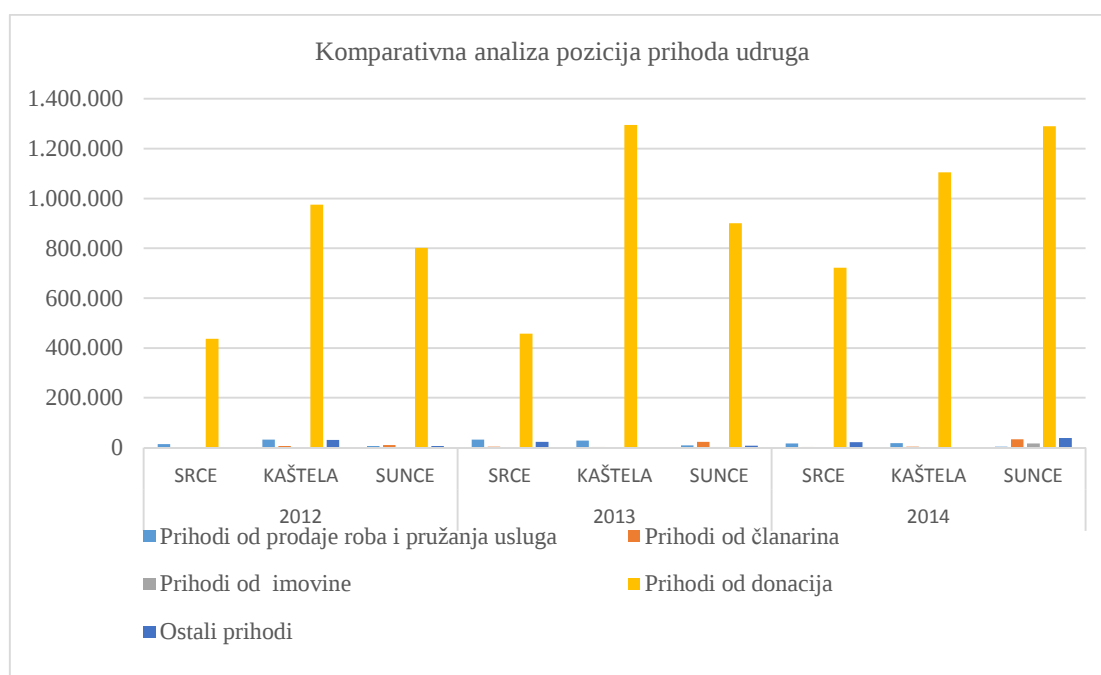
Gledajući prethodnu sliku vidimo da je financijska imovina veća u sve tri udruge, u sva tri razdoblja u odnosu na nefinancijsku imovinu. Udruga Sunce ima najveću aktivnu u sva tri razdoblja. 2013. godine se nefinancijska imovina i financijska imovina najviše približile jedna drugoj, povećanje nefinancijske imovine znači povećanje investicija. Udruga Sunce najviše investira uspoređujući Srce i Kaštela (visoka nefinancijska imovina). Udruga Kaštela ima najnižu financijsku imovinu u 2013. i 2014.

Gledajući sliku 7, vidimo da su vlastiti izvori najveća stavka Udruge Sunce sve tri promatrane godine. Vlastiti izvori Udruge Srce znatno se povećavaju 2014. godine u odnosu na prethodna razdoblja, što ukazuje na povećanje viška prihoda koji je raspoloživ u sljedećem razdoblju. Vlastiti izvori Udruge Kaštela su najniži, a obveze najviše i to 2012. godine.

Slika 7. Prikaz kretanja pasive udruga od 2012.-2014.

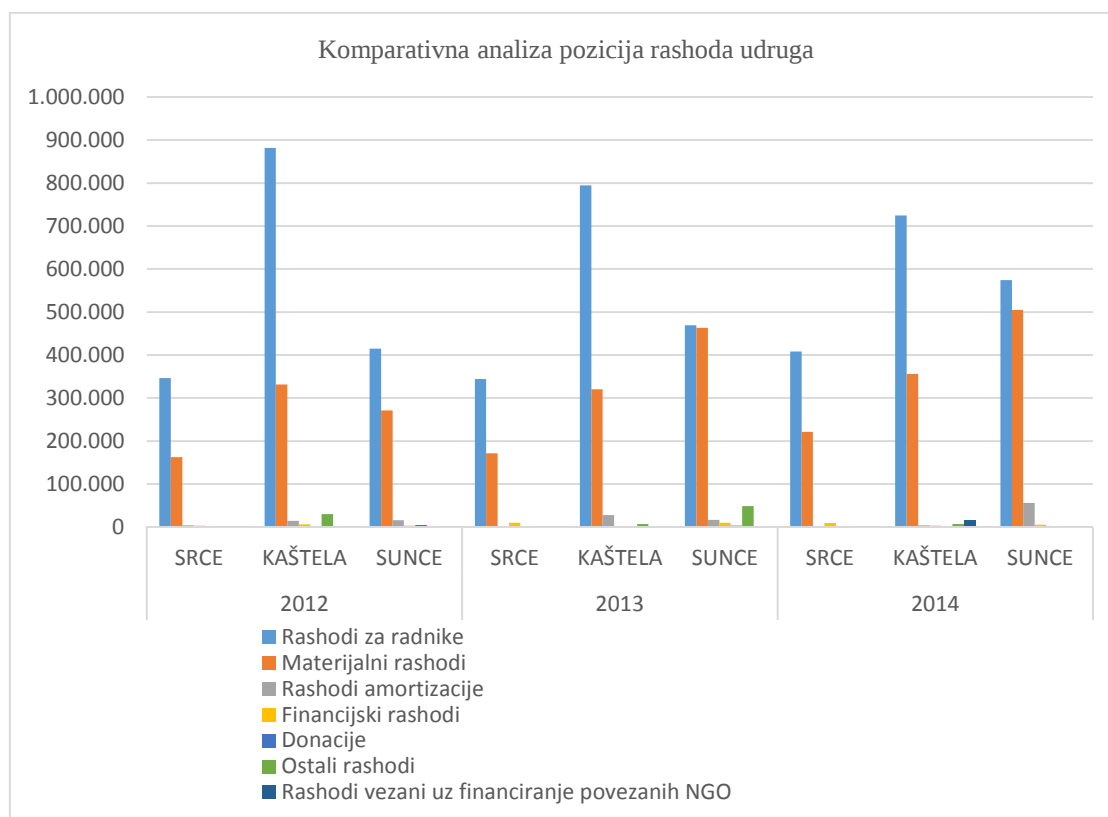
Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja

Slika 8. Prikaz kretanja prihoda udruga od 2012.-2014.

Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja

Slika 8. označava kretanje prihoda udruga od 2012. do 2014. godine. Prihodi od donacija se najviše ističu u sve tri udruge, kroz sva promatrana razdoblja. Udruga Kaštela ima najviše prihode u 2012. i 2013. godini. Prihodi Udruge Srce se lagano povećavaju godinama.

Slika 9. Prikaz kretanja rashoda udruga od 2012.-2014.

Izvor: Prikaz autora temeljem financijskih izvještaja

Rashodi za radnike predstavljaju najviše troškove svih udruga. Udruga Kaštela ima najveći broj zaposlenih pa tako i najviše troškove za radnike. Materijalni troškovi su drugi najviši troškovi udruga. Gledajući Udrugu Srce vidimo da nema velikih promjena u odnosu rashoda za radnike i materijalnih rashoda.

4.4. Analiza pokazatelja udruga

U ovom poglavlju će se analizirati pokazatelji izabrani temeljem dostupnih podataka. To je koeficijent ubrzane likvidnosti i ekonomičnost ukupnog poslovanja.

Vrijednost pokazatelja ubrzane likvidnosti trebala bi biti minimalno 1, što znači da kratkoročne obveze ne bi smjele biti veće od zbroja iznosa novca i potraživanja (brzo unovčiva imovina). Poduzeće ima sposobnost podmirenja obveza u kratkom roku. Za izračun ovog pokazatelja novac i potraživanja se stavljaju u odnos s kratkoročnim obvezama.

Pokazatelji ekonomičnosti pokazuju koliko se prihoda ostvaruje po jedinici rashoda.

Smatra se da je ekonomičnost dobra što je veći pokazatelj. U suprotnom, kada je pokazatelj manji od 1, rashodi poduzeća premašuju visinu prihoda i poduzeće posluje sa gubitkom te je to dugoročno neodrživo.

Tablica 14: Pokazatelji analize financijskih izvještaja udruga 31.12.2014.

NAZIV POKAZATELJA	2012			2013			2014		
	SRCE	KAŠTELA	SUNCE	SRCE	KAŠTELA	SUNCE	SRCE	KAŠTELA	SUNCE
koeficijent ubrzane likvidnosti	0,99	0,14	1,00	0,99	0,40	0,99	0,97	1,00	1,00
ekonomičnost ukupnog poslovanja	0,87	0,83	1,17	0,98	1,15	0,94	1,19	1,02	1,21

Izvor: prikaz autora temeljem financijskih izvještaja

U 2012. godini vidi se da udruge Srce i Sunce imaju sposobnost podmirenja obveza u kratkom roku za razliku od udruge Kaštela kojoj je likvidnost znatno manja od 1. U idućoj godini se situacija za Udrugu Kaštela poboljšava, ali ne doseže potrebnu jedinicu. Tek 2014. godine Kaštela i Sunce imaju koeficijent ubrzane likvidnosti 1, dok se ovaj pokazatelj smanjio za Udrugu Srce.

Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja Udruge Srce se povećava godinama i najviši je 2014. godine, što ukazuje na pozitivne pomake u ekonomičnosti poslovanja. Ekonomičnost udruge Kaštela je najbolja 2013. godine, dok Sunce ima kroz sva tri promatrana razdoblja visoku ekonomičnost, najvišu 2014 godine.

5. ZAKLJUČAK

Udruge kao najbrojnije organizacije civilnoga društva imaju višestruku ulogu u svakom društvu. One ravnopravno sudjeluju u izgradnji demokratskog, otvorenog, uključivog, bogatog i socijalno pravednog, održivog te ekološki osviještenog društva, one su korektiv vlasti te veza između građana i javnog sektora. Objedinjujući načela neprofitnosti, samoorganiziranosti i transparentnosti te priznavanja volonterskog rada, ali i poduzetništva, udruge potiču građane, privatni i javni sektor na suradnju u provedbi inicijativa od interesa za opće dobro. Civilni sektor je građanski sektor kojim se iskazuju stupnjevi razvijenosti određene zajednice i društva u cjelini. Poslovanje udruga je uređeno nizom zakona i propisa, te nepisanih pravila. Od iznimne je važnosti poštivanje svih etičkih načela kako bi u javnost poslala slika ozbiljnog, odgovornog, transparentnog, svrsishodnog poslovanja. Iako u javnosti postoji mišljenje o neozbiljnosti vođenja neprofitnih organizacija, one organizacije koje djeluju u skladu sa svim donesenim zakonima, pravilnicima, potpisanim ugovorima ulažu mnogo truda i vremena kako bi poslovanje uskladili sa istima. U posljednje vrijeme sve više donatora kontrolira i šalje komisije u udruge kako bi na licu mjesta provjerili kamo idu njihove donacije što promiče transparentnost cjelokupnog djelovanja i poslovanja. Poštivanjem radnih prava i prava volontera te otvoren odnos prema svim zainteresiranim članovima zajednice doprinosi stvaranju pozitivne slike prema udrugama. Udruge svojim stručnim, specifičnim znanjem, kompetentnošću i iskustvom, te brojnošću i aktivnim doprinosom mogu utjecati na primjenu ili provedbu propisa ili javne politike.

Svrha svake udruge je da uspijeva podmirivati dospjele obveze koje su sastavni dio poslovanja i obavljanja djelatnosti radi koje je osnovana, a puno veću i teže mjerljivu vrijednost daje cjelokupnom napretku u društvu i zajednici svojim svakodnevnim radom. Glavni problem s kojim se susreće u svom radu je nesigurnost financiranja i nepoznavanje okoline o pravim vrijednostima koje civilno društvo donosi zajednici.

Važnost analize financijskih izvještaja je značajan radi potrebe svakog voditelja udruge za poznavanjem i praćenjem financijske situacije svoje udruge. Ako udruga ne može pokriti svoje troškove iz donacija, treba tražiti alternativne izvore financiranja, kao što su društveno poduzetništvo ili obavljanje gospodarske djelatnosti, kao dio redovnog poslovanja.

Cilj svake udruge je provođenje djelatnosti radi kojih je osnovana, a da bi se te djelatnosti provodile potrebna su novčana sredstava.

Prilikom usporedbe analize financijskih izvješća udruga uočena su ograničenja prilikom analize putem pokazatelja, koji se znatno razlikuju u profitnom i neprofitnom sektoru. Udruga Srce, Udruga Kaštela i Udruga Sunce su aktivne udruge koje djeluju na korist zajednice, redovno objavljuju financijske izvještaje koji su dostupni u Registru neprofitnih organizacija. Uskladili su statute u zakonskom roku prema novom Zakonu o udrugama. Najviše se financiraju iz prihoda od donacija. Ovaj izvor financiranja je izrazito nestabilan i predstavlja izazov u svakodnevnom poslovanju. Udruga Srce je manja organizacija koja ima stabilne pokazatelje kroz sve tri promatrane godine koja uspijeva podmiriti dospelje obveze u zadanom roku. Udruga Kaštela, ima najveći broj zaposlenih i veće materijalne rashode, najveću ekonomičnost poslovanja je imala 2013. Udruga Sunce ima visoku likvidnost i ekonomičnost poslovanja, te najveću dugotrajnu imovinu u odnosu na ostale dvije udruge. Ako udruga ne obavlja određenu gospodarsku djelatnost ona ima za cilj iz donacija pokriti redovne troškove poslovanja, plaće radnicima i trošak obavljanja aktivnosti za koju je osnovana. Ako u određenoj godini ne uspijeva pokriti planirane troškove udruga mora smanjiti aktivnosti, broj radnika ili u najgorem slučaju ugasiti se.

Da bi se provela što ispravnija usporedba i analiza udruga sigurno nije dovoljno provesti samo financijsku analizu. Potrebno je sagledati cjelokupno poslovanje udruge i poznavati problematiku financiranja udruga. Značajni dodatni podatci koje trebamo sagledati su problem koji udruga svojim osnivanjem želi riješiti, broj članova i broj i stručnost zaposlenih osoba, te njihovu strukturu kroz godine, ekonomsko i političko stanje u državi i svijetu, te promjena vlasti na lokalnoj i državnoj razini. Glavni izazovi s kojima se udruge susreću su ograničavajući uvjeti postavljeni od strane donatora. Brojnost malih udruga koje nisu u mogućnosti povući veća sredstva koja su ponuđena na tržištu fondova dovodi do potrebe za uspostavljanje partnerski odnosa među udrugama. Osim osnovne nesigurnosti financiranja veliki problem u poslovanju udruga predstavlja nepoznavanje važnosti civilnog društva od strane političkih dužnosnika koji se mijenjaju svakom promjenom vlasti što utječe na zaustavljanje ranije ugovorenih projekata i njihove provedbe.

LITERATURA

1. Bešvir B., (2008): Kako čitati i analizirati financijske izvještaje, M.A.K. Golden d.o.o., Zagreb
2. Gulin et al (2012): Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb
3. Narodne novine, (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, broj 121.
4. Narodne novine, (2015): Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, broj
5. Narodne novine, (2015): Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija, broj 3.
6. Narodne novine, (2015): Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planovana profitnih organizacija, broj 119.
7. Narodne novine, (2014): Zakon o udrugama, broj 74.
8. Popović Ž i Vitezić N, (2009): Revizija i analiza instrumenti uspjeha donošenja poslovnih odluka, Sveučilišna tiskara d.o.o. Zagreb.
9. Registar neprofitnih organizacija (2014): Udruga Srce Split Bilanca [Internet], raspoloživo na <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilancia.aspx?id=2037> [11.4.2016.]
10. Registar neprofitnih organizacija (2014): Udruga Srce Split Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na <https://www.banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjesce.aspx?id=2037> [14.4.2016.]
11. Registar neprofitnih organizacija (2014): Udruga Sunce Makarska Bilanca [Internet], raspoloživo na <https://www.banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilancia.aspx?id=5138> [12.4.2016.]
12. Registar neprofitnih organizacija (2014): Udruga Sunce Makarska Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na <https://www.banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjesce.aspx?id=5138> [12.4.2016.]
13. Registar neprofitnih organizacija (2014): UTI Kaštela Bilanca [Internet], raspoloživo na <https://www.banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilancia.aspx?id=10300> [13.4.2016.]
14. Registar neprofitnih organizacija (2014): UTI Kaštela Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjesce.aspx?id=10300> [13.4.2016.]

15. Udruga osoba sa cerebralnom paralizom Srce Split (2012): Misija i vizija udruge Srce [Internet], raspoloživo na <http://www.srce-cp-split.hr/o-nama/misija-i-vizija-udruge-srce/>, [17.3.2016.]
16. Udruga osoba sa cerebralnom paralizom Srce Split (2016) [Internet], raspoloživo na <http://www.srce-cp-split.hr/wp-content/uploads/2016/03/Sadr%C5%BEaj-godi%C5%A1njeg-izvje%C5%A1%C4%87a-2015-za-godinu.pdf>, [21.3.2016.]
17. Ured za udruge vlade Republike Hrvatske (2016): Udruge u Republici Hrvatskoj, [Internet], raspoloživo na https://udruge.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/letak_udruge_RH_HR.pdf, [22.3.2016.]
18. Udruga tjelesnih invalida Kaštela (2016) [Internet], raspoloživo na <http://www.utikastela.hr/infomacije/> [22.2.2016.]
19. Udruga tjelesnih invalida Kaštela (2016) [Internet], raspoloživo na <http://www.utikastela.hr/infomacije/cilj-i-vizija-udruge/> [23.2.2016.]
20. Udruga osoba s invaliditetom Sunce (2016), [Internet], raspoloživo na, <http://sunce-udruga.hr/wp-content/uploads/2016/03/Strate%C5%A1ki-plan-Sunce.pdf> [29.2.2016.]
21. Vidučić, Lj., (2006): Financijski menadžment, Vdopunjeno i izmijenjeno izdanje, RRIF, Zagreb
22. Vujević. I. (2003) Financijska analiza, Ekonomski fakultet, Split
23. Žager K. Et al. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia Zagreb, Zagreb

POPIS SLIKA I TABLICA

Slika 1		4
Slika 2		14
Slika 3		18
Slika 4		20
Slika 5		21
Slika 6		36
Slika 7		37
Slika 8		38
Slika 9		38
Tablica 1		17
Tablica 2		25
Tablica 3		26
Tablica 4		27
Tablica 5		28
Tablica 6		29
Tablica 7		30
Tablica 8		31
Tablica 9		32
Tablica 10		33
Tablica 11		34
Tablica 12		35
Tablica 13		35
Tablica 14		39

SAŽETAK

Usporedba udruga temeljem analize financijskih izvještaja

Analiza financijskih izvještaja je značajan alat prilikom upravljanja svake organizacije. Jedan od osnovnih problema s kojim se susreću udruge jest manjak transparentnosti poslovanja. Cilj istraživanja bio je analizirati financijske izvještaje tri udruge kroz tri vremenski uzastopna razdoblja, kako bi se napravila usporedba dobivenih rezultata. Ove udruge djeluju unutar iste županije i obavljaju slične djelatnosti.

Analiza financijskih izvještaja daje odgovore na pitanja u vezi procjene trenutne financijske situacije, planiranja poslovanja, odabira potencijalnog partnera, procjene o proširenju ili smanjenju djelatnosti i usporedba sa sličnim organizacijama. Prije nego se donese poslovna odluka želimo znati kakav rizik preuzimamo stupajući u neki poslovni odnos.

Rezultati horizontalne, vertikalne i analize pokazatelja govore da su sve tri udruge ozbiljni kandidati za međusobno partnerstvo i da do sada nisu imali značajnih problema u podmirenju dospjelih obveza, rade u skladu sa zakonima i razvijaju volonterstvo u svojim zajednicama. Financijska imovina čini većinu ukupne imovine za sve tri udruge. Udruga Sunce u 2013. je imala povećanje investicija u dugotrajnu imovinu, dok Udruga Kaštela ima najnižu financijsku imovinu ukupno gledajući. Vlastiti izvori najveća stavka Udruge Sunce sve tri promatrane godine. Vlastiti izvori Udruge Srce znatno se povećavaju 2014. godine u odnosu na prethodna razdoblja, što ukazuje na povećanje viška prihoda koji je raspoloživ u sljedećem razdoblju. Prihodi od donacija se najviše ističu u sve tri udruge, kroz sva promatrana razdoblja. Rashodi za radnike i materijalni troškovi predstavljaju najviše troškove svih udruga. Likvidnost i ekonomičnost Udruge Sunce su najbolji pokazatelji u odnosu na ostale promatrane udruge.

Da bi analiza cjelokupnog poslovanja bila potpuna potrebno je sagledati cjelokupnu sliku rada svake udruge, te koji doprinos ona ostvaruje zajednici. Ipak udruge nisu osnovane radi ostvarivanja financijske, već društvene dobiti.

Ključne riječi: neprofitne organizacije, udruge, analiza financijskih izvještaja

SUMMARY

Comparison of associations based on the analysis of financial statements

Analysis of the financial statements is important tool in any organization management. One of the main problems faced by the organizations is a lack of business transparency. The aim of the study was to analyze financial statements of three associations through three consecutive periods of time, to make a comparison of the results obtained. These organizations operate within the same county and perform similar activities.

Analysis of the financial statements provides answers to questions regarding the assessment of the current financial situation, its business planning, selecting potential partners, assessments on enlargement or reduction of activities and comparison with similar organizations. Previous to a business decision we want to know what kind of risk we are taking by entering into a business relationship.

The results of horizontal, vertical and indicators analysis show that all three associations are serious candidates for mutual partnership. They have not had serious problems in settling arrears, they work in accordance with laws and they are developing volunteering in their communities.

Financial assets are accounted for most of the total assets of all three organizations. Sunce Association in the year 2013 had increased investment in fixed assets, while the Kastela Association has the lowest financial assets out of all three associations. In Sunce Association own resources are the largest item for all three observed years. Sunce Association own resources have significantly increased in the year 2014 compared to previous years, which indicates a revenue surplus that is available in the following period. Donation income is the most prominent in all three organizations, through all the observed periods. Expenses for employees and material costs represent the costs of all organizations. Liquidity and efficiency of Sunce Association are the best indicators in relation to other observed associations.

In order to complete analysis of the entire business it is necessary to consider the whole picture of work of every association, and the contribution it accomplishes to a community. Yet the associations are not established for the pursuit of financial profit, but social gain.

Keywords: non-profit organizations, associations, analysis of financial statements